

Legislació consolidada

Versió vigent: 01.01.2017 - 24.12.2018

LLEI 12/2008, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència de la Comunitat Valenciana.

(Diari Oficial núm. 5803 de 10.07.2008) Ref. 008389/2008

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que Les Corts han aprovat, i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del Rei, promulgue la llei següent:

PREÀMBUL

I

La present llei té com a finalitat regular la protecció integral de la infància i l'adolescència, la promoció i el desenvolupament dels drets bàsics del menor, regulant de manera integral i sistemàtica el reconeixement, la promoció i el desenvolupament de les tendències i orientacions modernes sobre la protecció de la infància i l'adolescència.

La Comunitat Valenciana va ser una de les primeres a disposar d'una moderna llei autonòmica en matèria de protecció social del menor, com va ser la llei 7/1994, de 5 de desembre, de la Generalitat, de la infància. No obstant això, la situació actual aconsella adaptar i actualitzar la normativa de menors de la Comunitat Valenciana als canvis introduïts per la llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, per la llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de responsabilitat penal dels menors i, en menor grau, per les reformes normatives per adaptar el nostre dret al conveni relatiu a la protecció del xiquet i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, fet a La Haia el 29 de maig de 1993.

No obstant això, esta llei no es limita únicament a realitzar mers ajustos tècnics i jurídics, sinó que aspira a plasmar en el text la dilatada experiència assolida per la Generalitat amb l'aplicació de la llei 7/1994, i que ha permés, als llarg d'estos anys, identificar i conèixer les necessitats reals que demana la societat valenciana en relació amb la infància i l'adolescència. Es tracta, en definitiva, d'una llei pròxima a la realitat social que tracta d'aportar solucions eficaces i obrir nous espais a la protecció real dels xiquets i les xiquetes, garantint el seu benestar i concebent els menors com a subjectes actius de drets.

II

La llei de protecció integral de la infància i adolescència és fruit de la decisió de la Generalitat de liderar les polítiques socials i consolidar el benestar social dels xiquets i adolescents en la Comunitat Valenciana. En este sentit, el text normatiu té un marcat caràcter innovador, al regular el reconeixement, la promoció i el desenvolupament de les modernes tendències i orientacions actuals sobre la base d'una protecció integral del menor en tota la seua extensió, açò és, abordant una regulació completa dels distints ordes competencials que la Generalitat té en l'àmbit de la protecció del menor.

III

La present Llei resulta d'aplicació a tots els xiquets i adolescents que es troben en el territori de la Comunitat Valenciana, encara que hi estiguen de manera ocasional o temporal, preveient a més la possible aplicació d'esta més enllà de la consecució de la majoria d'edat, quan així ho permeta la legislació. Això sí, des del punt de vista terminològic, s'ha optat majoritàriament per la utilització del concepte "menor" en molts articles, propi de la tradició jurídica i clarament vinculat a la minoria i la majoria d'edat, per ser, des d'un punt de vista tecnicojurídic, el que menys problemes planteja per a la seua correcta definició i el que majors garanties ofereix des del punt de vista de la seguretat jurídica.

De totes maneres, la redacció de la present Llei tracta d'atendre i conceptualitzar, de manera raonable, els distints estadis afectius i evolutius del menor i, per tant, les seues diferents situacions i àmbits de protecció, ja siga com a nounat, com a xiquet pròpiament dit, o com a adolescent, així com les distintes situacions en què pot trobar-se un menor des del punt de vista de la seua edat o del seu estat d'emancipació.

IV

D'entre tots els principis i criteris generals que la Llei arreplega i proclama, mereix destacar-se, en primer lloc, el de primacia de l'interés del menor, orientat a la consecució particular del seu desenrotllament harmònic i ple i a l'adquisició de la seua autonomia personal i la seua integració familiar i social, així es regula en el Títol I de la present Llei junt amb altres disposicions generals.

La Llei promou també el reconeixement de la capacitat dels xiquets i adolescents per participar activament en la societat, potenciant la promoció i lliure manifestació de la seua opinió, tant a nivell col·lectiu com individual, i la valoració i atenció d'esta com a element per discriminar, orientar i, si és el cas, fonamentar les decisions que per a la seua atenció, protecció i promoció puguen adoptar-se.

La Llei s'emmarca en els diferents contextos on el xiquet i l'adolescent es mou, l'escolar, el social, l'institucional i el familiar, ressaltant la importància i paper d'este últim, a l'estar convençuts que la infància no s'entén fora d'eixe context, i que quan es parla dels xiquets i de les xiquetes s'està incloent-hi sempre la família, així com quan parlem de família estem implícitament parlant d'infància, principi rector que inspira tot pla d'actuació del Consell. Prova d'això són els plans integrals de Família i Infància de la Comunitat Valenciana per als períodes 2002-2005 i 2007-2010, així com altres plans i la resta de documents de planificació que en altres àmbits competencials, especialment l'escolar i el sanitari, ha dictat La Generalitat.

V

El títol II de la Llei es dedica íntegrament als drets, deures, garanties, especial protecció i promoció de la infància i l'adolescència, arreplegant-los en el que es denomina "Carta de Drets del Menor de la Comunitat Valenciana".

Esta Carta, sense perjudici d'enumerar drets i garanties de la infància i adolescència, no pretén ser una mera relació de drets, sinó incorporar les polítiques i l'acció de govern de La Generalitat, els drets individuals i col·lectius de les xiquetes i els xiquets, reconeguts en la Constitució Espanyola, en la legislació civil, en la Convenció dels Drets del Xiquet de les Nacions Unides de 20 de novembre de 1989, en la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, i principals tractats internacionals.

Amb això es vol dotar amb més seguretat jurídica les actuacions de La Generalitat i de convertir la "Carta de Drets del Menor" en un instrument que permeta la difusió i el coneixement d'estos per la societat valenciana.

De forma significativa a molts d'eixos drets es dona un tractament especial, establint capítols específics, a fi de significar la importància i preocupació que el Consell té, hui en dia, per la integració social de xiquets amb malalties o discapacitat, per la salut dels menors i joves, especialment davant de problemes d'addiccions, per la inserció social i laboral de col·lectius més desfavorits i vulnerables, pel fenomen de la immigració que és nombrós en menors d'edat, i per menors amb conductes inadaptades amb problemes d'integració escolar i necessitats terapèutiques.

És nova la protecció que la Llei concedeix al xiquet respecte d'aquells àmbits socialment demanats, com són la publicitat dirigida a menors o que utilitza menors, així com la protecció del

menor davant dels continguts de la programació de la televisió, o davant el mal ús dels productes, servicis i mitjans informàtics, telefònics i telemàtics, com Internet.

VI

El títol III es dedica a la protecció del menor que es trobe en una situació de risc o desemparament. Atorgant un caràcter prioritari a les actuacions de prevenció a què dedica la primera part del títol III, entenent que evitar les causes que originen qualsevol desprotecció ha de ser considerada acció prioritària per totes les administracions i entitats públiques i privades implicades en la protecció de menors.

A continuació regula les situacions de risc, que són competència exclusiva de les administracions locals, i que seran les encarregades d'atendre este tipus de situacions, valorant i declarant la situació de risc en què es troba el menor i elaborant l'oportú pla d'intervenció.

La situació de desemparament i la seua declaració, al contrari, és competència exclusiva de La Generalitat, que assumix a més la tutela ex lege del menor, sense perjudi de l'existència de persones idònies que puguen exercir, si és el cas, la tutela ordinària.

Este títol ordena les diferents formes de guarda. L'acolliment residencial es concep com una mesura d'aplicació subsidiària excepte el major interès del menor, procurant que la duració d'esta mesura siga el més curta possible, així com una intervenció individualitzada i personalitzada de contingut socioeducatiu i terapèutic. I l'acolliment familiar, com a l'altra forma de guarda, es concep com a la mesura per excel·lència que s'aplicarà quan calga separar el xiquet de la seua família. El títol oferix una especial atenció al recurs de Famílies Educadores, que tan llarga tradició té en la nostra Comunitat.

Finalment conclou ocupant-se de les competències de La Generalitat en matèria d'adopció, tant nacional com internacional. L'adopció apareix concebuda com una institució idònia per a aquells supòsits en què, resultant inviable, per impossible o perjudicial, la permanència en la família d'origen o el retorn a esta, l'interès del xiquet, la seua edat i la resta de circumstàncies aconsellen definitivament la seua integració plena en una nova família, que reunisca els requisits legals i els criteris d'idoneïtat per a l'adopció.

VII

El títol IV es destina al sistema de reeducació i reinserció de menors, aquells sotmesos a la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, Reguladora de la Responsabilitat Penal de Menors. La dita Llei disposa, en l'article 45, apartat primer, que «l'execució de les mesures adoptades pels jutges de Menors, en les seues sentències fermes, és competència de les comunitats autònomes», competència que es completa amb el que preveu la disposició final sèptima de la dita Llei respecte de la creació, direcció, organització i gestió dels servicis, institucions i programes que es creen a este efecte. Tot això ha de posar-se a més en relació amb l'article 25.2 de la Constitució Espanyola, que preveu que les penes privatives de llibertat i mesures de seguretat estaran orientades cap a la reeducació i reinserció social.

En eixe sentit, la Llei inclou uns criteris d'abast general i previsions diferenciades per a les mesures de medi obert, privatives de llibertat o de caràcter substitutiu, i per a les actuacions de suport i seguiment. En tots els casos es partix de la consideració prevalent de l'interès del menor infractor, del respecte als drets no afectats pel contingut de la sentència, de la finalitat educativa de totes les mesures orientades a la consecució de la seua integració social, i de la consideració de la legislació general i de la sentència singular com a configuradores del marc de l'execució.

VIII

El títol V ordena la distribució de competències entre l'administració autonòmica i l'administració local, col·laboració, i foment de la iniciativa social i participació, de forma especial en l'àmbit social, partint del principi i del convenciment que només l'acció coordinada i responsable de tots els poders públics, institucions, entitats i ciutadans, pot coadjuvar a l'objectiu de procurar el benestar del menor.

IX

La present Llei posseïx també un notable caràcter institucional, ja que inclou tant la creació de l'Observatori Permanent de la Família i Infància en el títol VI, que s'encarregarà de l'estudi i la detecció de les necessitats i demandes socials i de la promoció d'iniciatives que milloren els nivells de prevenció, atenció i protecció de les famílies i de la infància en la Comunitat Valenciana, com la creació en el títol VII de la figura específica del Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana, sota la denominació de Comissionat del Menor-Pare d'Òrfens".

Respecte de la institució del Comissionat del Menor, la llei compagina harmoniosament tradició amb modernitat, ja que la institució del Comissionat del Menor s'inspira en una figura que va ser pròpia i singular del nostre insigne Dret Foral, com va ser el Pare d'Òrfens, traslladant ara el dit caràcter emblemàtic a la moderna figura del Comissionat del Menor, que la llei incorpora amb un marcat caràcter institucional en allò que és la defensa i protecció dels drets i interessos del menor.

Efectivament, el Dret Foral Valencià va disposar ja d'una institució de protecció del menor que és un clar precedent del que hui són els defensors del Menor o institucions semblants, com el "Ombudsman" dels Xiquets de Suècia, creat en 1973, el Mediator per a la Infància de Noruega, creat en 1981, o l'Advocat de Menors de Dinamarca, així com la base de les institucions de guarda i acolliment dels menors, inclús dels jutjats de Menors.

En eixe sentit, pel Privilegi de 6 de març de 1337, el Rei Pere IV d'Aragó i II de València, anomenat "El Cerimoniós", va crear l'antecedent de la Institució a través dels denominats «Curadors d'Òrfens», que posteriorment, en 1407, el Rei Martí I, l'Humà, va transformar en una institució molt més moderna i avançada per a la seua època: el «Pare dels Òrfens» o «Pare d'Òrfens». Tot això va permetre que, en 1447 es constituïra el «Tribunal de Curador, Pare i Jutge d'Òrfens de la Ciutat de València», institució que més avant es va estendre als regnes d'Aragó, Navarra i Castella.

El Pare d'Òrfens no sols s'ocupava de buscar allotjament a òrfens i xiquets abandonats o necessitats protecció (com ja feien els curadors), sinó que la seua actuació s'orientava a garantir la protecció efectiva, l'educació cristiana i formació integral del menor, així com a la seua reinserció social i tenia a més jurisdicció per resoldre els conflictes que sorgiren entorn dels menors sotmesos a la seua competència.

Doncs bé, en molt bona mesura, es pot afirmar que la regulació que ofereix la present Llei manté inalterat eixe perfil d'avantguarda que va tindre la institució del Pare d'Òrfens i que justifica l'existència actual d'un Defensor del Menor de la Comunitat Valenciana que, sota la denominació de "Comissionat del Menor-Pare d'Òrfens", exercisca les funcions de defensa i protecció del menor des de la seua independència, des del seu marcat caràcter institucional i des del seu reconegut prestigi i autoritat.

X

Per garantir la plena eficàcia i utilitat de la present Llei, es configura un règim sancionador com a garantia addicional per a aquells casos en què els mandats d'esta llei siguen desatesos, les seues prohibicions desoïdes, els seus deures i obligacions incomplerts o simplement s'impeDISCA o es limite l'exercici dels drets de xiquets i adolescents.

Este règim sancionador, abordat en el títol VIII, constituïx la plasmació d'una activitat de control públic en defensa dels menors i s'expressa per mitjà d'una detallada tipificació de les infraccions que comprén la totalitat d'àmbits d'actuació previstos en la llei, però dins d'un marc flexible de graduació de les sancions que redundarà en benefici de la justícia en l'aplicació d'esta llei.

Finalment, mereix destacar-se que l'atribució de la competència sancionadora a una pluralitat d'òrgans no és sinó reflex i conseqüència del caràcter integral de la llei, de manera que també ací conflueix l'activitat de les distintes instàncies implicades en relació amb les diferents actuacions previstes en esta, exercint, respectivament, esta potestat quan els fets que constitueixen infracció afecten les matèries o sectors d'activitat que els siguen encomanats o que revisten una major o menor gravetat.

XI

En definitiva, la present llei, que està en plena sintonia amb la tradició historicovalenciana, és expressió de la més ferma i decidida voluntat de la Generalitat de situar la Comunitat Va-

lenciana en l'avantguarda de les més avançades polítiques de protecció, educació i integració del Menor, contribuint, d'esta manera, al desplegament i a la implantació efectiva dels drets i garanties del xiquet, i al progrés social i a la defensa dels postulats del modern estat del benestar.

XII

La present Llei es formula en virtut de la competència exclusiva que La Generalitat té en matèria d'institucions públiques de protecció i ajuda a menors i jòvens, d'acord amb l'article 49.127a de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

TÍTOL I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

La present Llei té com a objecte:

- a) El reconeixement i la protecció dels drets bàsics del menor, especialment els continguts en la "Carta de Drets del Menor de la Comunitat Valenciana", concebent els menors com a subjectes actius de drets.
- b) L'establiment del conjunt de mesures, estructures, recursos i procediments per a l'efectivitat de la protecció social i jurídica del menor en situació de risc o de desemparament i per a l'efectivitat de l'aplicació de la llei reguladora de la responsabilitat penal dels menors.
- c) Les mesures de coordinació i col·laboració de les distintes administracions públiques i entitats col·laboradores, en l'àmbit de la protecció integral del menor i la família.
- d) La creació de l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana.
- e) La creació del Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana, amb la denominació de "Comissionat del Menor-Pare d'Òrfens".
- f) El règim sancionador en les matèries regulades en esta Llei.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. La present Llei i les seues disposicions de desplegament s'apliquen als menors de díhuit anys que residisquen o que es troben transitòriament en la Comunitat Valenciana, llevat que en virtut de la seua llei personal hagen assolit abans la majoria d'edat.
2. Excepcionalment, podrà ser aplicat a majors d'edat quan així es preveja expressament o quan, abans d'assolir la majoria d'edat, hagen sigut objecte d'alguna de les mesures administratives o judicials que regula l'ordenament jurídic.

Article 3. Principis rectors

Són principis rectors de la política de La Generalitat en relació amb la protecció del menor, els següents:

- a) Primacia de l'interés superior del menor sobre qualsevol altre interés legítim concurrent. Per a la determinació de l'interés superior del menor es tindrà en compte la condició del menor com a subjecte de drets i responsabilitats, la seua edat, el grau de maduresa, la capacitat de discerniment i la resta de condicions personals i socioeconòmiques en què viu, buscant sempre la confluència entre l'interés del menor i l'interés social.
- b) No discriminació per raó de naixement, sexe, nacionalitat, ètnia, religió, llengua, cultura, opinió, discapacitat física, psíquica o sensorial, condicions personals, familiars, econòmiques o socials, tant pròpies del menor com de la seua família.
- c) Integració social del menor en totes les mesures de prevenció i protecció que s'adopten en relació amb ell, les quals hauran de comptar amb la col·laboració del menor, la seua família i les institucions públiques i privades.
- d) Permanència o reagrupació familiar, procurant, en la mesura que siga possible, la unitat familiar. Tot això davall la consideració que els xiquets tenen en la família el seu àmbit natural de protecció i realització personal.

Article 4. Línies d'actuació

Per garantir el compliment de l'objecte de la present Llei i l'aplicació real i efectiva dels seus principis, La Generalitat, a través dels seus departaments competents quant a la matèria, seguirà les següents línies d'actuació:

- a) La promoció i defensa dels drets individuals i col·lectius reconeguts als menors en la Constitució, Tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat espanyol, la Carta de Drets del Menor de la Comunitat Valenciana i la resta de normes que componen l'ordenament jurídic.
- b) El desplegament de polítiques familiars de suport i assistència, perquè la família pugua assumir plenament les seues responsabilitats respecte als menors.
- c) La intervenció de caràcter educatiu, social i terapèutic en l'actuació amb menors.
- d) L'educació dels menors en els valors de solidaritat, tolerància, igualtat i respecte als principis democràtics i de convivència.
- e) El desplegament de polítiques de prevenció i la remoció dels obstacles que impedisquen o que dificulten la formació i el desenvolupament integral dels menors.
- f) L'impuls de la iniciativa privada i la participació social en les actuacions que despleguen les administracions públiques.
- g) La coordinació de les distintes administracions públiques de la Comunitat Valenciana en l'àmbit de la defensa i protecció del menor.

Article 5. Criteris d'interpretació

1. La interpretació de la present Llei, així com de les seues normes de desplegament i les que regulen totes les activitats que es dirigeixen a l'atenció de la infància i adolescència, ha d'estar presidida per l'interés superior del menor, de conformitat amb la Constitució Espanyola, tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat espanyol, especialment la Convenció sobre els Drets del Xiquet, de Nacions Unides, de 20 de novembre de 1989, i la resta de normes que componen l'ordenament jurídic en l'àmbit de la protecció del menor.

2. Totes les mesures previstes en la present Llei que puguen afectar la limitació de la capacitat d'obrar dels menors s'interpretaran de manera restrictiva.

Article 6. Polítiques integrals

1. Les polítiques integrals que es deriven de l'aplicació d'aquesta llei exigiran l'actuació coordinada de tots els sectors públics implicats directament o indirectament en la protecció del menor i, en especial, l'educatiu, el sanitari, el terapèutic i el de protecció social, serveis socials, forces i cossos de seguretat de l'Estat, l'advocacia de la Comunitat Valenciana, la fiscalia, la judicatura, tot el personal adscrit als centres de menors, així com de les institucions privades d'iniciativa social dedicades a la protecció i defensa de la família, infància i l'adolescència.¹

2. La Generalitat haurà d'assegurar l'exercici dels drets que regula esta llei a través de polítiques que permeten el desenvolupament efectiu d'estos. Amb este fi, les institucions públiques, tant autonòmiques com locals, adoptaran totes les mesures administratives, de supervisió i control i de qualsevol índole que calga per garantir la plena efectivitat dels drets dels menors.

3. Amb aquesta finalitat, els projectes normatius hauran d'incorporar un informe d'impacte normatiu en la infància, en l'adolescència i en la família que s'elaborarà pel departament o centre directiu que proposa l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa, d'acord amb les instruccions i directrius que dicte l'òrgan competent en la matèria, i haurà d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació.²

TÍTOL II. Carta de drets del menor de la Comunitat Valenciana

CAPÍTOL I. Reconeixement genèric

Article 7. Reconeixement genèric dels drets fonamentals i llibertats públiques del menor

1. Els xiquets i adolescents gaudiran, en la Comunitat Valenciana, dels drets que la Constitució Espanyola i els tractats internacionals firmats per Espanya reconeixen a les persones pel mer fet de ser-ho i, en especial, dels drets reconeguts en la Convenció de Drets del Xiquet de les Nacions Unides, sense que pugua produir-se cap discriminació per raó de naixement, nacionalitat, raça, sexe, deficiència o malaltia, religió, llengua, cultura, opinió o qualsevol altra condició personal, familiar, econòmica o social.

¹ Apartat 1 de l'article 6 redactat per l'article 44 de la de la **Llei 13/2016, de 29 de desembre**, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat (Diari Oficial núm. 7948 de 31.12.2016) Ref. Base de dades 009919/2016.

² Apartat 3 de l'article 6 introduït per l'article 44 de la **Llei 13/2016, de 29 de desembre**

2. La Generalitat, dins de les seues competències, garantirà la protecció integral i efectiva dels drets civils, polítics, socials, econòmics i culturals del menor, fomentant la seua integració real i efectiva en la societat.

3. La Generalitat establirà les mesures de protecció adequades per previndre, evitar i tractar d'eradicar qualsevol forma d'explotació, abús i violència de què puga ser víctima el menor.

4. La regulació continguda en este títol II, relativa a drets i garanties dels menors s'atindrà a la norma que en cada moment regisca en la matèria, Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil, lleis orgàniques d'ordenació de drets específics, lleis bàsiques i tractats internacionals ratificats per Espanya.

CAPÍTOL II. Drets genèrics de la infància i l'adolescència

Article 8. Dret a la vida

1. La Generalitat garantirà i protegirà el dret a la vida dels menors que es troben en el territori de la Comunitat Valenciana quan hi haja una situació real de risc o amenaça, per mitjà de polítiques preventives, així com per mitjà de l'adopció de les mesures administratives que estime pertinents o instant les mesures judicials oportunes, a fi de garantir la protecció real i efectiva de la vida del menor.

2. La Generalitat garantirà i protegirà el dret a la vida en formació, protegirà a les mares gestants que estiguen decidides a tindre el seu fill, i posarà els mitjans necessaris de caràcter social, educatiu, sanitari, adequats per als dos.

Article 9. Dret de protecció a la integritat física i psíquica del menor

1. La Generalitat adoptarà les mesures pertinents per protegir la integritat física i psíquica del menor contra situacions de maltractament, abús, violència, amenaça, mutilació genital, explotació sexual, laboral o econòmica, manipulació, utilització instrumental i acció degradant i humiliant, en tot tipus de conductes, ja siguen intencionals per acció o omissió com imprudents.

2. Les entitats públiques hauran de disposar de mecanismes de coordinació institucional àgils, a través de comissions i protocols d'actuació, especialment en els àmbits d'educació, sanitat, policia i acció social, per prestar un auxili immediat davant de situacions de desprotecció i maltractament.

Article 10. Dret a la identitat i al nom

1. Tot menor té dret a una identitat, a un nom digne i a una nacionalitat.

A este efecte, en els centres sanitaris i hospitalaris on es verifiquen naixements hauran d'establir-se les garanties suficients per a la inequívoca identificació dels nounats.

2. Quan es tinga un coneixement efectiu que els qui es troben obligats a promoure la inscripció del naixement del menor en el Registre Civil, no ho efectuen, o quan es tracte d'un menor abandonat i de filiació indeterminada de qui es faça càrrec La Generalitat, s'adoptaran, per part de la Conselleria competent en matèria de protecció de menors, les mesures necessàries per efectuar la dita inscripció en el registre civil competent, de conformitat amb el que preveu la legislació civil.

Article 11. Dret al coneixement dels propis orígens

La Generalitat garantirà el dret dels menors que hagen sigut adoptats de conèixer els seus orígens, en els termes establits en la legislació específica que regula esta matèria.

Article 12. Dret a la llibertat ideològica i de creences

El menor tindrà garantit en la Comunitat Valenciana el ple reconeixement dels drets derivats de la llibertat d'ideologia, consciència i religió, així com el seu exercici, per si mateix o davall l'orientació dels seus pares o representants legals, sempre que contribuïska al seu desenrotllament i segons l'evolució de les seues facultats, però dins, en tot cas, del respecte al dret a la vida i a la integritat física o psíquica, així com als drets dels altres.

Article 13. Dret a la llibertat d'expressió i a la creació intel·lectual.

1. Els menors gaudiran en la Comunitat Valenciana del dret a la llibertat d'expressió en els termes que preveuen la Constitució i les lleis, i amb els límits de respecte dels drets dels altres i de protecció, si és el cas, a la intimitat i imatge del mateix menor. Este dret implica, en especial,

la possibilitat que el menor expresse i difonga lliurement les seues idees i opinions, així com informacions veraces, a través de qualsevol mitjà de comunicació.

2. Així mateix, els menors gaudiran en la Comunitat Valenciana del dret a la creació literària, artística, científica i tècnica, així com al reconeixement i l'atribució dels drets derivats del fet de la creació.

Article 14. Dret a la informació

1. Els menors d'edat tenen dret a buscar, rebre i utilitzar la informació adequada a la seua edat i condicions de maduresa.

2. La Generalitat vetlarà perquè la informació que reben els xiquets i adolescents siga veraç, plural i respectuosa amb els principis continguts en la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, i la resta de l'ordenament jurídic.

3. La Generalitat adoptarà les mesures pertinents per a garantir que els adolescents reben una educació integral en matèria afectiva i sexual que siga rigorosa, comprensible, accessible i de qualitat.

4. La Generalitat facilitarà l'accés dels menors als servicis d'informació, documentació, biblioteques, hemeroteques i a la resta de servicis culturals de la Comunitat Valenciana.

Article 15. Dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge

Els menors tenen dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. Este dret comprén també la inviolabilitat del domicili familiar i de la correspondència, així com el secret de les comunicacions.

Article 16. Dret davant del tractament de dades

1. Es reconeix al menor el dret de protecció de les seues dades i a impedir el tractament o la cessió d'estes sense el consentiment del representant del menor, excepte en el cas del menor emancipat, qui podrà consentir per si mateix.

2. La Generalitat, en tots els fixers que siguen de la seua titularitat, garantirà el compliment efectiu del dit dret en favor dels menors d'acord amb la legislació de protecció de dades.

3. Les administracions públiques vetlaran pel compliment d'este dret de conformitat amb la legislació de protecció de dades.

Article 17. Dret a la lliure associació

1. Els menors tindran garantit en la Comunitat Valenciana el dret d'associació, que comprén tant el dret de constituir lliurement associacions infantils i juvenils, com el dret a ser-ne membres, o d'organitzacions, partits polítics i sindicats, d'acord amb la legislació vigent i els seus estatuts.

2. Perquè les associacions infantils i juvenils puguen obligar-se civilment, hauran d'haver nomenat, d'acord amb els seus estatuts, un representant legal amb plena capacitat.

3. Les entitats públiques hauran de vetlar perquè l'associacionisme infantil i juvenil possibilita l'aprenentatge dels principis, valors i pràctiques d'una societat democràtica, fomentant el civisme, la convivència i la tolerància.

4. La Generalitat, sense perjudi de cooperar amb el ministeri fiscal i exercir les accions que en dret pertocuen, haurà de realitzar les actuacions necessàries per informar els menors i les seues famílies dels riscos d'aquelles organitzacions o grups il·legals o il·lícits segons l'ordenament jurídic. Així mateix, promourà totes les actuacions necessàries per previndre les activitats que les dites organitzacions pretenguen realitzar.

5. La Generalitat adoptarà les mesures pertinents per garantir l'adequada protecció dels interessos dels xiquets i adolescents en el cas que hi haja indicis raonables que la pertinença d'un menor o dels seus representants legals a una associació impedisca o perjudique el seu desenrotllament integral.

Article 18. Dret a la participació

1. Els menors, i en especial els adolescents, tenen dret de participar plenament, en funció del seu desenrotllament i capacitat, en la vida social, cultural, artística i recreativa del seu entorn, així com a una incorporació progressiva a la ciutadania activa.

2. La Generalitat promourà la constitució d'associacions i organitzacions que afavorisquen la participació activa dels menors en la societat.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències respectives, promouran mesures destinades a fomentar la participació de les persones menors d'edat en fò-

rums destinats a recollir les seues opinions respecte de projectes, programes o decisions que els afecten.

Article 19. Dret de reunió

Els menors, i en especial els adolescents, tenen dret a participar en reunions públiques i en manifestacions, convocades en els termes establits per la llei. En idèntics termes, tenen dret a promoure-les i convocar-les, si bé, en atenció al seu grau de maduresa, hauran de comptar amb el consentiment dels seus representants legals.

Article 20. Dret de ser oït i informat dels seus interessos

1. El menor té dret de ser oït, tant en l'àmbit familiar com en qualsevol procediment administratiu o judicial en què estiga directament implicat i que conduïska a una decisió que afecte la seua esfera personal, patrimonial, familiar o social.

2. Quan el menor no pugua per si mateix exercir el dret de ser oït o no convinga al seu interès, tindrà dret a expressar la seua opinió per mitjà de les persones que el representen legalment o que l'assistisquen, llevat que hi haja conflicte d'interessos. En este cas, este dret s'exercirà a través d'altres persones que, per raó de la seua professió o relació d'especial confiança amb ell, puguen transmetre-la objectivament.

3. Els menors tenen dret a obtindre tota la informació que concernisca els seus interessos, drets i el seu benestar personal, emocional i social en un llenguatge que siga adequat i comprensible segons el seu desenrotllament evolutiu i maduresa. L'exercici d'este dret serà executat de manera responsable davall l'orientació dels seus pares, representants legals o guardadors.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, vetllaran perquè en els procediments directes amb les persones menors d'edat s'utilitze un idioma que entenguen i un llenguatge adaptat a la seua capacitat d'entendiment.

Article 21. Dret a la defensa dels seus interessos i a la tutela judicial efectiva

1. Els menors tenen dret a denunciar qualsevol acció o infracció comesa en el seu perjudi, així com a la tutela judicial efectiva.

2. Els menors tenen dret a manifestar el seu consentiment en els processos que els afecten en atenció al seu grau de maduresa i de capacitat, d'acord amb la legislació vigent.

3. Les conductes de victimització secundària i de manipulació dels menors, especialment en processos de crisi matrimonials, seran tingudes en compte a fi de no causar un nou o major perjudi per al menor. En els casos que algun dels progenitors duga a terme pràctiques d'entorquiment de la relació dels fills amb l'altre progenitor, l'òrgan judicial competent adoptarà les mesures necessàries per protegir eficaçment estos menors dels efectes de les esmentades conductes.

Article 22. Dret a les relacions familiars

Els menors tindran dret a créixer i viure amb els seus pares, si ambdós manifesten voluntat i aptitud per a la criaça, procurant-se en els casos de separació dels progenitors una convivència igualitària amb ambdós.

Els poders públics vetllaran per la protecció del principi de coparentalitat en l'atenció i educació dels menors, i garantiran el dret d'estos perquè ambdós progenitors participen per igual en la presa de decisions que afecten els seus interessos.

En tot cas, els menors tindran dret a mantindre relació amb els seus pares, i es protegirà especialment el dret del xiquet que estiga separat d'un o d'ambdós pares a mantindre relacions personals i contacte directe amb ambdós progenitors de mode regular.

Així mateix, el menor tindrà dret a mantindre relació amb els seus germans, avis i la resta de parents pròxims o propers.

En el compliment d'estos drets prevaldrà sempre el major interès del menor i la incidència en el seu desplegament psicològic i social.

CAPÍTOL III. Del dret a l'educació i a l'atenció educativa

Article 23. Dret a l'ensenyança

1. El menor té dret a rebre una ensenyança integral, plural, adequada a la seua formació i de qualitat quant als seus continguts, que contribuïska al ple desplegament de la seua persona-

litat i a l'adquisició de coneixements que el capaciten per a l'exercici futur d'activitats laborals i professionals.

2. Les ensenyances i la formació que s'oferisquen al menor s'han de dirigir a l'exercici ple de la seua ciutadania, al respecte pels drets humans i els valors culturals propis, en un marc de solidaritat i tolerància.

3. La conselleria de La Generalitat competent en matèria d'educació garantirà l'existència d'un nombre de places adequades i suficients que asseguren l'atenció escolar dels menors, afavorirà la llibertat d'elecció de centre educatiu pels pares o els representants legals del menor, i vetllaran per la qualitat i adequació a la legalitat dels continguts que s'impartesquen.

4. De forma particular, el sistema educatiu vetllarà per l'atenció dels menors amb necessitats de compensació educativa i per aquells que presenten dificultats d'inserció escolar per trobar-se en situació desfavorable, derivada de circumstàncies socials, econòmiques, culturals, ètniques, personals o familiars.

5. Els centres educatius disposaran de les instal·lacions docents, esportives i d'oci adequades al desplegament integral del menor.

6. El règim d'autorització i funcionament dels centres escolars que, alhora que presten l'atenció educativa reglada, acullen menors en règim d'internat, serà ordenat per la conselleria competent en matèria d'educació.

Article 24. Atenció preescolar

La Generalitat promourà les condicions necessàries per garantir el compliment de la prestació educativa i assistencial als menors que no hagen complit els tres anys.

Article 25. Programes d'ajudes a l'ensenyança

1. La Generalitat i les administracions locals establiran ajudes d'estudi, programes de beques, programes de gratuïtat de llibres de text i material escolar, ajudes de menjador i de transport, que compensen les condicions socioeconòmiques adverses de menors que cursen ensenyances en els nivells obligatoris. Així mateix, es concediran ajudes que faciliten l'accés dels menors a l'ensenyança no obligatòria.

2. En estos programes i ajudes s'afavoriran les famílies educadores que acullen menors en situació d'acolliment familiar simple o permanent i les famílies nombroses atenent a la categoria que detenten.

Article 26. Notificació de situacions de desprotecció infantil

1. Els servicis i centres escolars, tant públics com privats, i els òrgans col·legiats de caràcter escolar, tenen l'obligació de comunicar i denunciar qualsevol situació de risc i desemparament en què es trobe un menor, i el deure de col·laborar amb els servicis socials municipals i amb el departament competent en matèria de protecció de menors de La Generalitat, en l'exercici de la funció protectora d'estos.

2. En casos d'urgència, quan hi haja fets o indicadors que puguen suposar l'existència de risc o desprotecció, caldrà adoptar les mesures immediates de protecció, inclosa si escau la retenció del menor en el centre o servici educatiu, i la notificació immediata al departament competent en matèria de protecció de menors de La Generalitat, a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal i, si és el cas, si es requerix la preceptiva col·laboració, a les forces i cossos de seguretat.

3. La Generalitat promourà la col·laboració entre les institucions educatives i les institucions de protecció de menors a l'efecte de facilitar la prevenció, la detecció i la derivació, i si és el cas, de posterior suport, de les situacions de risc i desemparament. En estes actuacions, es procurarà que els servicis psicopedagògics, gabinets municipals i departaments d'orientació siguen els interlocutors amb els servicis municipals i autonòmics competents en matèria de protecció de menors.

Article 27. Menors en situació d'acolliment residencial o familiar

1. El menor en situació d'acolliment residencial tindrà un dret preferent a l'escolarització en el centre escolar més adequat a les seues circumstàncies personals, i en tot cas al més pròxim al seu centre d'atenció residencial.

2. El menor en situació d'acolliment familiar en família educadora, tindrà un dret prioritari a l'escolarització en el centre escolar més adequat, tenint en compte el centre on estiguen escolaritzats els fills dels acollidors o la proximitat del seu domicili familiar o laboral.

3. Així mateix, l'entitat pública competent en matèria d'educació garantirà en els centres de recepció i en els centres d'acollida residencial de menors amb caràcter de formació especial o terapèutica, la prestació de l'ensenyança obligatòria dins del mateix establiment residencial.

Article 28. Menors internats en centres de reeducació

1. La conselleria competent en matèria educativa adoptarà les mesures oportunes per garantir el dret dels menors internats en els centres de reeducació a rebre l'ensenyança bàsica obligatòria que legalment li corresponga.

A este efecte, quan el menor no puga assistir als centres docents de la zona a causa del règim d'internament impost, la Conselleria competent arbitrarà els mitjans necessaris perquè puga rebre l'ensenyança corresponent en el centre d'internament.

2. Els certificats i diplomes d'estudi, expedient acadèmic i llibres d'escolaritat no han d'indicar, en cap cas, que s'han tramitat o aconseguit en un centre per a menors infractors.

Article 29. No escolarització, absentisme i abandó escolar

1. La Generalitat ha de vetlar pel compliment de l'escolaritat obligatòria d'acord amb la legislació vigent, coordinant i emprenent les accions necessàries per a fomentar l'assistència regular als centres d'ensenyança i evitar la no-escolarització, l'absentisme i l'abandó escolar.

2. La Conselleria competent en matèria d'educació de La Generalitat promourà, junt amb l'administració local, l'elaboració d'un pla marc contra la desescolarització, l'absentisme i l'abandó escolar, l'execució i el seguiment del qual correspondrà a l'administració local.

3. Este pla inclourà actuacions en matèria de prevenció de l'absentisme escolar, d'escolarització de menors absentistes i de seguiment i suport escolar de l'alumnat amb risc d'absentisme o abandó escolar.

4. Els servicis psicopedagògics escolar, gabinets municipals i departaments d'orientació escolar, exerciran en esta matèria la labor d'intervenció social i psicològica que el menor puga requerir. Amb este fi s'impulsarà la creació de nous servicis, així com la incorporació d'educadors per implementar els programes de prevenció del risc psicosocial dirigits sobretot a l'alumnat adolescent.

Article 30. Unitats educatives terapèutiques

Per tal d'atendre menors amb conductes inadaptades, amb discapacitats psíquiques i intel·lectuals, amb dificultat greu d'integrar-se en el context escolar, es crearan unitats educatives terapèutiques que els atendran des d'una perspectiva integradora, i planificaran sempre la seua intervenció sota dues premisses:

1. La incorporació del menor al seu grup natural o unitat de referència.

2. L'atenció adequada per a cada cas que implique actuacions tècniques professionals específiques i els seguiment de l'evolució de cadascun dels menors, tant en el treball específic com en la dinàmica d'integració al seu grup natural i sempre en coordinació amb la seua família o tutors legals.

Per a desenvolupar aquestes accions és necessària la intervenció de les conselleries competents en matèria d'educació i sanitat, i sota la direcció de la conselleria competent en matèria d'educació, i disposar dels mitjans d'ajuda de caràcter especialitzat, de suport sociopedagògic i d'atenció psicoterapèutica.

Es crea la Unitat del Xiquet Internacional, en què es coordinaran totes les actuacions necessàries per a aconseguir una integració efectiva en l'àmbit de la prevenció sanitària, l'educativa i social dels xiquets i adolescents d'adopció internacional o d'immigració.

Article 31. Del deure dels pares i representants legals

Els pares i la resta de representants legals del menor, com a responsables de la seua educació, tenen el deure de vetlar perquè els seus fills cursen de manera real i efectiva els nivells obligatoris d'ensenyança i de garantir la seua assistència a classe.

Article 32. Programes educatius de pares i fills

Com a mesures de prevenció, suport i educació, la conselleria competent en matèria d'educació desenrotllarà, en els centres educatius, programes educatius amb famílies, sobre convivència de pares i fills, plantejament i resolució de conflictes familiars i d'orientació sociofamiliar, així com la col·laboració amb les escoles de pares.

Article 33. Programes de resolució de conflictes en els centres docents

En els centres docents la conselleria competent en matèria d'educació impulsaran mitjans i programes de mediació i resolució amistosa de conflictes entre els distints integrants de la comunitat educativa, com a forma de possibilitar la resolució adequada i justa de conflictes entre estos.

Article 34. Programes de prevenció de l'agressivitat i la violència en centres docents

La conselleria competent promourà en matèria d'educació, programes de prevenció de conductes inapropiades, de la violència i l'assetjament, en el mateix centre docent, dirigits a tots els integrants de la comunitat educativa, i de forma especial a xiquets i adolescents en situació de risc.

Article 35. Integració social de l'alumnat

1. Es procurarà el desplegament de programes que fomenten actituds dirigides a la igualtat entre l'home i la dona, el respecte a les diverses formes de relació afectivosexual, l'educació intercultural, l'atenció particular a les necessitats educatives especials, com en el cas d'alumnes superdotats o disminuïts físics o psíquics, i altres diversitats.

2. Es prestarà atenció a les necessitats educatives dels menors immigrants o membres de famílies d'immigrants o pertanyents a minories ètniques. Es possibilitarà a l'alumnat immigrant el ràpid aprenentatge de les llengües castellana i valenciana. Esta atenció específica s'estendrà als menors de la segona generació d'immigrants per previndre el seu possible desarrelament en matèria d'identitats culturals i les consegüents repercussions en el seu rendiment escolar i personal.

3. L'oferta de places tendirà a homogeneïtzar les poblacions escolars dels centres públics i concertats, de manera que s'assegure una integració social harmònica i equilibrada en tots els centres escolars.

4. Així mateix, es promouran accions compensatòries dirigides als menors que es troben en circumstàncies de desavantatge, accions orientades a la integració dels que presenten condicions o dificultats especials, fracàs escolar, programes i activitats per a afavorir la igualtat d'oportunitats educatives i l'accés a les noves tecnologies, especialment en el medi rural. Igualment s'articularen els mecanismes per a garantir el suport als desplaçaments, les actuacions i les activitats culturals i socials dels menors i els adolescents que viuen en el medi rural.

CAPÍTOL IV. Del dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària**Article 36. Promoció i protecció de la salut**

1. Tots els menors tenen dret a l'educació per a la salut i a la promoció de la salut, a la prevenció de la malaltia i també a l'atenció sanitària integral, de conformitat amb la legislació vigent.

2. Els menors tenen dret:

- a) A ser identificats correctament en el moment del naixement mitjançant els instruments que a l'efecte garanteixen aquest dret.
- b) A disposar des del seu naixement d'una cartilla de salut infantil que tinga en compte les principals accions de prevenció sanitària i de protecció de la salut que es consideren pertinents.
- c) A rebre informació sobre la salut en general i sobre la seua salut en particular, en els termes prevists en l'article 43.
- d) Que es potencie el seu tractament ambulatori i domiciliari a fi d'evitar en la mesura de les possibilitats la seua hospitalització. En cas que aquesta siga necessària, el període d'hospitalització haurà de ser el més breu possible.
- e) Que els centres sanitaris disposen de locals i equipaments adequats que responguen a les necessitats de cura i atenció de menors i, en funció de l'espai disponible, també a les de joc i lleure, d'acord amb les normes oficials de seguretat. En particular, haurà de vetllar-se pel compliment de la normativa vigent en matèria d'accessibilitat.
- f) A la seguretat de rebre els tractaments necessaris, de conformitat amb la legislació sobre drets del pacient i la resta de la legislació vigent.
- g) A ser tractats amb educació, comprensió i respecte a la seua intimitat.
- h) A rebre suport psicosocial d'acord amb la seua situació de salut.
- i) A accedir als tractaments que alleugen el dolor i el sofriment.
- j) A tots els altres drets que s'establexen en la normativa d'aplicació en els serveis de salut, inclosos el reconeguts en aquesta llei.

3. La conselleria competent en matèria de salut garantirà els drets i els deures de caràcter instrumental i complementari que deriven de la regulació legal del dret a la protecció de la salut dels xiquets i els adolescents, amb el respecte màxim a la personalitat, la dignitat humana i la intimitat en les seues relacions amb el sistema sanitari.

Article 37. Educació en la prevenció

La conselleria competent de La Generalitat en matèria de salut, desplegarà programes educatius dirigits a les famílies, els menors i al personal sanitari per promoure l'adquisició d'hàbits saludables i tractar la prevenció i transmissió de malalties, les necessitats de nutrició dels xiquets i l'atenció preventiva de la salut.

Article 38. Programes de detecció, tractament precoç i atenció

1. Es promouran els programes pertinents per a la detecció, el tractament i l'atenció integral de les malalties i malalties greus que puguen patir preferentment xiquets i adolescents.

2. Així mateix, es fomentaran programes i actuacions relacionats amb els trastorns alimentaris de xiquets i adolescents.

Article 39. Vacunació

La Generalitat, a través de la Conselleria competent en matèria de salut pública, adoptarà les mesures de prevenció contra les malalties infectocontagioses previstes en el calendari oficial de vacunació.

Article 40. Protecció contra el consum d'alcohol, tabac, drogues i altres conductes addictives.

1. Els menors tenen dret a ser protegits contra conductes que puguen generar addicció, com les que es deriven del joc, del mal ús de les noves tecnologies de la informació i del consum de begudes alcohòliques, tabac, drogues, substàncies estupefaents i psicotròpiques.

2. Les administracions públiques promouran l'adopció de mesures de promoció de la salut, prevenció, diagnòstic precoç i tractament integral amb relació al consum d'alcohol, el tabac, les drogues i altres conductes addictives, per menors.

3. La conselleria competent en matèria de salut i drogodependència promourà la creació d'unitats i centres residencials de deshabitació i desintoxicació necessaris per al tractament, rehabilitació i integració dels menors que presenten problemes d'alcohol i drogues, així com suport a les seues famílies.

Article 41. Salut mental

La Generalitat promourà, a través de les conselleries competents en matèria de salut i en matèria d'integració social de discapacitats, servicis, centres residencials i recursos preventius, assistencials i de rehabilitació per als menors amb malalties i trastorns mentals, especialment d'inici en la infància i adolescència.

Article 42. Hospitalització

Els menors hospitalitzats gaudiran del reconeixement dels drets continguts en la Carta Europea dels Drets dels Xiquets Hospitalitzats, del Parlament Europeu i els que expressament s'establixen en la legislació sobre drets del pacient. De forma especial, tindran dret:

- a) A una qualitat en l'atenció hospitalària pediàtrica.
- b) A l'habilitació d'espais lúdics i d'oci adaptats a la situació del menor.
- c) A prosseguir la seua formació escolar durant la seua permanència en l'hospital. Amb este fi s'habilitaran espais i recursos per garantir que els menors ingressats puguen continuar la seua formació escolar a través d'aules hospitalàries.
- d) A estar acompanyats dels seus pares o dels qui els substituïsquen en l'exercici de les funcions d'estos, llevat que això impossibilita l'aplicació dels tractaments mèdics.
- e) Es tindrà una especial sensibilitat davant de la situació de pròxima mort del xiquet ingressat facilitant a la família la major intimitat en esta difícil situació.
- f) Que el procés de la malaltia no siga marginat pel mer fet d'aquesta.
- g) A ingressar al centre educatiu habitual del menor en els períodes de no hospitalització.

Article 43. Dret a la informació veraç

Els menors tenen dret a rebre per si mateixos informació veraç sobre la seua situació sanitària i els tractaments que calga aplicar. La dita informació es facilitarà de manera clara, com-

prensible i adaptada a la seua edat, desenrotllament mental, estat afectiu i psicològic, de conformitat amb la legislació sobre drets del pacient i la resta de legislació sanitària.

Article 44. Consentiment informat

Es reconeix als majors de setze anys i als menors emancipats el dret de prestar el seu consentiment informat, d'acord amb la legislació sobre drets del pacient i la resta de legislació sanitària.

Article 45. Notificació de situacions de desprotecció infantil

1. Els servicis i centres sanitaris, tant públics com privats, tenen l'obligació de comunicar i denunciar qualsevol situació de risc i desemparament en què es trobe un menor, i el deure de col·laborar amb els servicis socials municipals i amb el departament competent en matèria de protecció de menors de La Generalitat en l'exercici de la funció protectora d'estos.

2. En casos d'urgència, quan hi haja fets o indicadors que puguen suposar l'existència de risc o desprotecció, caldrà adoptar les mesures immediates de protecció, inclosa si escau la retenció del menor en el centre o servici sanitari, i la notificació immediata al departament competent en matèria de protecció de menors de La Generalitat, a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal i, si és el cas, si es requerix la preceptiva col·laboració, a les forces i cossos de seguretat.

3. La Generalitat promourà la col·laboració entre les institucions sanitàries i les institucions de protecció de menors a l'efecte de facilitar la prevenció, la detecció i la derivació, i si és el cas posterior suport, de les situacions de risc i desemparament. En estes actuacions, es procurarà que les unitats de treball social dels centres de salut i hospitals siguen les interlocutores amb els servicis municipals i autonòmics competents en matèria de protecció de menors.

CAPÍTOL V. Del dret a un medi ambient saludable, vivenda digna i adequació de l'espai urbà

Article 46. Dret a un medi ambient saludable i a una vivenda digna

1. Els xiquets i adolescents tenen dret a desenrotllar-se en un medi ambient saludable i en un entorn ambiental que tinga en compte les seues característiques pròpies.

Les entitats públiques promouran el coneixement, respecte i gaudi del medi ambient per part dels menors, fomentant el desplegament de l'educació ambiental que assegure la participació activa d'estos en la protecció, conservació i millora de l'entorn en el marc d'un desenrotllament sostenible.

2. Els xiquets i adolescents tenen dret a créixer i desenrotllar-se en una vivenda digna.

Article 47. Dret a l'adequació de l'espai urbà

En els plans urbanístics es tindran en consideració les necessitats específiques dels xiquets i adolescents respecte de la creació d'espais destinats per al seu ús, en la concepció i distribució de l'espai urbà, en la previsió d'equipaments i instal·lacions, incloent-hi les lúdiques i esportives, així com en la dotació de mobiliari urbà, que garantisquen el gaudi de l'entorn amb les condicions de seguretat i d'accessibilitat exigides per la legislació vigent.

CAPÍTOL VI. Del dret a la cultura, temps lliure, joc i esport

Article 48. Dret a la cultura, temps lliure, joc i esport

Els xiquets i adolescents tenen dret a participar plenament en la vida cultural i artística de la comunitat, al descans i recreació, al joc i a les activitats recreatives i esportives pròpies de la seua edat, com a elements essencials per a la seua educació i desenrotllament.

Article 49. Promoció de la cultura

Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana hauran de:

1. Promoure iniciatives socials que fomenten l'interés en els menors per la cultura i que faciliten la seua participació activa en la vida cultural i artística de la comunitat.

2. Promoure activitats culturals i facilitar l'accés als servicis d'informació, documentació, biblioteques, museus i la resta de servicis culturals, afavorint de forma especial el coneixement de l'idioma valencià, de la història i tradicions de la Comunitat Valenciana, així com el respecte a les cultures diferents.

En el mateix sentit, es garantirà als menors que pertanguen a una cultura distinta, el coneixement d'esta des del respecte mutu i l'intercanvi entre cultures.

3. Tots els museus hauran de desplegar programes adequats per adaptar la informació a la comprensió dels menors i facilitar a estos el gaudi dels seus fons.

Article 50. Promoció de l'adequada utilització del temps lliure, del joc i de l'esport

1. La Generalitat promocionarà l'educació en el temps lliure, el joc en la infància, i el desplegament de servicis i equipaments lúdics i esportius de caràcter socioeducatiu dirigits a la població infantil i adolescent.

2. Tots els xiquets i adolescents tenen dret al fet que el joc forme part de la seua activitat quotidiana com a element essencial per al seu desplegament evolutiu i procés de socialització. Els jocs i joguets destinats als xiquets reuniran les adequades mesures de seguretat, s'adaptaran a les necessitats pròpies de cada edat, ajudaran al desenrotllament físic i psíquic de cada etapa evolutiva i evitaran els elements i missatges sexistes, violents, xenòfobs o que propicien qualsevol tipus de discriminació.

3. Els xiquets i adolescents tenen dret a practicar esports i a participar en activitats físiques i lúdiques en un ambient de seguretat. Es fomentarà l'activitat física i esportiva com a hàbit de salut, tant en l'àmbit escolar com en l'àmbit de la comunitat.

CAPÍTOL VII. De l'atenció integral de menors malalts o amb discapacitat

Article 51. Atenció integral

Les entitats públiques promouran les accions i mesures necessàries per facilitar als menors malalts o amb discapacitat la seua integració en l'àmbit familiar, escolar, social i laboral.

Article 52. Salut i integració social

Les conselleries competents en matèria de salut i en matèria d'integració social de discapacitats realitzaran conjuntament, en funció de les seues àrees de competència, activitats de prevenció, informació i orientació i promouran programes, servicis i centres d'atenció precoç, ocupacionals, de rehabilitació i d'integració social, d'inserció familiar, així com centres de dia i centres residencials, que afavorisquen l'atenció i inserció de xiquets i adolescents amb malalties cròniques, mentals, i amb discapacitats psíquiques, físiques i sensorials.

Article 53. Educació

La conselleria competent en matèria d'educació garantirà una política de foment de l'educació i del procés educatiu adequat per als xiquets i adolescents, garantint el seu dret a una atenció específica quant a les seues necessitats, a una atenció precoç de les seues necessitats educatives especials, a una avaluació psicopedagògica, i a la utilització dels mitjans tècnics i noves tecnologies en l'ensenyança.

Article 54. Integració laboral

La conselleria competent en matèria d'ocupació i formació professional desplegaran, programes i recursos de formació i inserció laboral, així com instruments i ajudes perquè els adolescents en edat laboral que patisquen algun tipus de malaltia greu o discapacitat, puguen adquirir una formació laboral i accedir al mercat ordinari de treball o a l'especial de treball protegit.

Article 55. Accessibilitat i eliminació de barreres

S'afavorirà, de forma prioritària en la infància, una política de promoció, desplegament i implantació dels drets que en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació es reconeixen a les persones amb discapacitat per la legislació vigent en la matèria.

Article 56. Activitats culturals i esportives

Les entitats públiques promouran programes culturals i activitats esportives que fomenten la integració social dels xiquets i adolescents malalts o amb algun tipus de discapacitat física, psíquica o sensorial.

CAPÍTOL VIII. De l'atenció especial de menors amb conductes inadaptades

Article 57. Menors amb conductes inadaptades

A l'efecte de la present Llei, es consideren menors amb conductes inadaptades aquells que, sense prevaldre una malaltia mental o una discapacitat psíquica, presenten una conducta que

altera de forma greu les pautes de convivència i el comportament generalment acceptats o que provoquen un risc evident per a si o per a terceres persones.

Article 58. Principis d'actuació

L'atenció als menors amb conductes inadaptades ha d'adequar-se als següents principis d'actuació:

- a) Incidir en l'acció preventiva sobre els factors de risc que originen la marginació i la delinqüència.
- b) Atendre prioritàriament el menor en el seu mateix entorn, a través de la utilització dels recursos comunitaris i mesures de suport familiar i aquelles altres d'atenció especialitzada d'ajuda professional de les xarxes públiques d'educació, sanitat i servicis socials.
- c) Fomentar programes de caràcter educatiu, a fi de responsabilitzar els menors dels seus actes.
- d) Promoure programes d'educació cívica, tolerància, i de prevenció contra el consum de drogues.
- e) Fomentar programes d'intervenció familiar, fent partícip la família en la solució dels problemes.
- f) Fomentar activitats que afavorisquen els processos d'integració social.
- g) Fomentar la figura de l'educador d'atenció social, psicopedagògica i assistencial, en els servicis i centres escolars.
- h) Promoure programes d'educació de carrer amb menors en barris i en municipis, i crear-hi models de referència positius.

Article 59. Unitats educativoterapèutiques

Es fomentarà, per a l'atenció de menors amb conductes inadaptades, la creació d'unitats educativoterapèutiques per les conselleries competents en matèria d'educació i sanitat.

Article 60. Centres educatius

La conselleria competent en matèria d'educació regularà el règim d'autorització i funcionament dels centres escolars que, alhora que presten l'atenció educativa reglada, acullen en règim d'internat menors amb conductes inadaptades, sempre que no es tracte de menors amb guarda o tutela administrativa.

CAPÍTOL IX. De la integració social del menor

Article 61. Integració social

La Generalitat vetlarà per la integració social plena, activa i efectiva dels menors, així com per l'accés al sistema públic d'acció social, en especial d'aquells que per qualsevol circumstància o condició troben dificultats per a això o que puguen ser objecte de tracte discriminatori.

Article 62. Minories culturals

La Generalitat fomentarà el respecte i la integració de les minories culturals, procurant la sensibilització social sobre la riquesa de la diversitat i la consideració dels valors d'altres cultures.

Article 63. Menors estrangers

1. Els menors estrangers que es troben en la Comunitat Valenciana tindran dret als recursos públics que faciliten la seua atenció i integració social, lingüística i cultural, respectant la seua identitat. De forma especial, caldrà garantir el dret a l'educació, el dret a l'assistència sanitària i el dret a la seua protecció i inserció social.

Les autoritats educatives garantirán l'atenció escolar dels esmentats menors d'acord amb la legislació vigent en la matèria, i fomentaran programes específics de compensació que procuren l'adequada adaptació del menor estranger.

Les autoritats sanitàries garantirán a estos menors l'assistència sanitària. Així mateix, implantaran programes que permeten valorar la situació sanitària d'arribada d'un menor estranger i pal·liar les carències importants que pogueren presentar, com la falta de vacunació, o el tractament de malalties.

2. D'acord amb la legislació vigent sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social, es garantirà als menors estrangers no acompanyats i en situació de desprotecció social, una protecció adequada, assumint la conselleria competent en matèria de protec-

ció de menors de La Generalitat la seua atenció durant el temps de permanència en la Comunitat Valenciana, dotant-los de les mesures de protecció i assistència necessàries per garantir els seus drets.

Els òrgans de l'administració, conformement amb el principi de reagrupació familiar, vetllaran perquè el retorn del menor al seu país d'origen o a aquell on es troben els seus familiars, si escau, es realitze amb les màximes garanties de respecte per a la dignitat i protecció del menor. Així mateix, caldrà adoptar les mesures i accions necessàries per agilitzar els processos de regularització de la situació dels menors estrangers, especialment d'aquells menors tutelats per La Generalitat.

3. Respecte als menors sol·licitants d'asil, caldrà ajustar-s'hi al que disposa la normativa vigent reguladora del dret d'asil i de la condició de refugiat.

CAPÍTOL X. Del dret a l'ocupació i contra l'explotació econòmica i laboral

Article 64. Dret a la formació i accés a l'ocupació

1. La conselleria competent en matèria d'ocupació i formació professional garantirà la formació i capacitació més adequades que possibiliten la inserció laboral en les millors condicions dels menors en edat laboral, especialment dels col·lectius de menors més desfavorits.

2. S'afavoriran programes de formació i inserció laboral per a menors i adolescents que es troben en situació de guarda o tutela per La Generalitat, provinents d'institucions de protecció de menors o del sistema de reeducació de menors.

Article 65. Protecció contra l'explotació econòmica i laboral

1. Es prohibeix en tota la Comunitat Valenciana l'explotació econòmica i laboral infantil, havent d'adoptar els organismes públics competents les mesures sancionadores que pertocuen.

2. La Generalitat, les entitats locals i les organitzacions empresarials i sindicals de la Comunitat Valenciana promouran les accions necessàries per evitar l'explotació econòmica dels menors en la Comunitat Valenciana, orientant les seues actuacions sobre la base del compromís de contribuir que s'evite l'explotació dels menors.

3. S'assegurarà la protecció dels menors en edat laboral en l'exercici de la seua activitat i en la realització de qualsevol treball que pugua resultar perillós, perjudicial per a la seua salut, atemptatori contra la seua dignitat, o que entorpisca la seua educació i formació o el seu desenrotllament integral i també la prevenció en riscos laborals, segons la Llei vigent en matèria de riscos laborals i la participació de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de la nostra comunitat, per assegurar la protecció del menor en l'àmbit laboral.

CAPÍTOL XI. De la protecció contra l'explotació sexual i el tràfic de menors

Article 66. Protecció contra l'explotació sexual

La Generalitat adoptarà totes les mesures necessàries per protegir els menors contra qualsevol forma d'explotació de la seua sexualitat, de prostitució infantil i contra la pornografia de xiquets i adolescents.

Article 67. Protecció contra el tràfic de menors

La Generalitat haurà d'adoptar les mesures oportunes per garantir que els menors no siguen objecte de cap tipus de tràfic, de venda o de sostracció.

CAPÍTOL XII. De les vendes i conductes prohibides a menors i de l'especial protecció del menor davant dels mitjans de comunicació i de les noves tecnologies de la informació i la comunicació

Article 68. Objectiu i abast general

1. Les prohibicions i limitacions contingudes en el present capítol i les actuacions específiques que s'inclouen en este, constitueixen accions de protecció de caràcter general orientades a evitar els efectes perjudicials que per al desenrotllament dels menors pogueren tindre determinades activitats lúdiques, mitjans audiovisuals i la utilització de productes i servicis informàtics, telemàtics i videojocs.

2. Les prohibicions i limitacions previstes en este capítol resultaran d'aplicació encara que hi haja el consentiment exprés del menor o dels seus representants legals, exceptuant-se'n únicament els casos expressament previstos per la llei.

3. La Generalitat adoptarà les mesures necessàries o instarà els organismes competents per supervisar i controlar el que estableix este capítol.

Article 69. Prohibició de determinades vendes a menors

En relació amb les vendes i subministrament de determinats productes a menors, queda prohibit:

- a) La venda i el subministrament de tabac o de productes que inciten o induïsquen a l'hàbit de fumar i que siguen nocius per a la salut.
- b) La venda i el subministrament de qualsevol tipus de begudes alcohòliques.
- c) La venda de pegaments i altres substàncies o productes químics industrials inhalables de venda autoritzada que puguen produir efectes nocius per a la salut i que creen dependència o pque roduïsquen efectes euforitzants, depressius o al·lucinògens.
- d) La venda i subministrament de substàncies que puguen perjudicar la salut del menor, al qual tinguen limitat l'accés d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre drogues, productes farmacèutics, productes tòxics o productes explosius.
- e) La venda, exposició i oferiment a menors de publicacions i la venda, lloguer i oferiment a menors, així com la seua projecció o difusió per qualsevol mitjà, de vídeos, videojocs o un altre material de contingut pornogràfic, d'apologia de totes les maneres de delinqüència, d'exaltació o incitació a la violència, la xenofòbia i la discriminació, que resulte perjudicial per al desplegament de la personalitat dels menors i contrari als drets i llibertats reconeguts pel vigent ordenament jurídic.

Article 70. Prohibició d'entrada i permanència de menors en establiments i espectacles públics

Es prohibix l'entrada i permanència de menors en els establiments, locals o recintes següents:

- a) Aquells en què tinguen lloc activitats o espectacles violents, pornogràfics o de contingut perjudicial per al correcte desenvolupament de la seua personalitat.
- b) Casinos, sales de bingo, locals de jocs de sort, envit o atzar i salons dedicats a l'explotació de màquines de joc amb premis en metàl·lic, la utilització de les quals es prohibix als menors amb independència de la ubicació física d'estes.
- c) L'entrada i permanència de menors de setze anys en sales de festa, discoteques, sala de ball, pubs, llevat que es tracte d'una sessió autoritzada per a menors, i en este cas es permetrà l'entrada i permanència d'adolescents majors de catorze anys i sempre que no es venga o facilite el consum de begudes alcohòliques.
- d) Els dedicats especialment a la venda i subministrament de begudes alcohòliques, en els casos i amb l'abast establert en la legislació específica reguladora d'esta matèria.
- e) Aquells en què se celebren competicions o espectacles esportius el reglament dels quals incloga la producció de danys físics per a qualsevol dels participants, la pràctica dels quals queda, així mateix, prohibida als menors.
- f) Qualsevol altres establerts en la legislació o reglamentació específica.

Article 71. Protecció del menor davant dels mitjans de comunicació

1. Els mitjans de comunicació, en aquells programes i continguts dirigits especialment a xiquets i adolescents, hauran d'afavorir els objectius educatius i el seu desplegament integral, potenciant els valors relacionats amb els drets humans, el respecte, la tolerància i els principis democràtics.

2. Els mitjans de comunicació social que tinguen difusió en la Comunitat Valenciana hauran d'ajustar-se a les regles següents:

- a) Els programes infantils de televisió s'emeten en un horari adequat als hàbits practicats pels menors, afavorint-se en els esmentats horaris l'emissió de programes que siguen compatibles amb les necessitats derivades del desenvolupament i formació dels xiquets i adolescents.
- b) En els textos i en les franges horàries de programació infantil, no s'editaran textos o dibuixos o s'emeten escenes o missatges que fomenten la violència, l'odi, el menyspreu, la xenofòbia, l'homofòbia, el sexisme o la discriminació, o que perjudiquen el desplegament físic, mental i moral dels menors.

c) Els espais dedicats a la promoció de la mateixa programació i els programes susceptibles de perjudicar el desenrotllament dels xiquets i adolescents i els que continguen escenes de pornografia o violència només poden ser emesos en les franges horàries reglamentàriament assenyalades a este efecte, i han de ser objecte d'advertència auditiva i visual sobre el seu contingut.

d) Hauran de tindre especial atenció en tota informació que afecte xiquets i adolescents, evitant difondre el seu nom, imatge o dades que permeten la seua identificació o que divulguen qualsevol fet relatiu a la seua vida privada que afecte el seu honor, intimitat o imatge.

Article 72. Protecció del menor davant de l'ús de servicis telefònics, Internet i videojocs

1. Els operadors de telecomunicacions hauran d'adoptar les mesures tècniques i jurídiques necessàries per garantir la protecció dels menors, com a usuaris de la telefonia, la televisió i Internet, contra l'accés a informacions, programes i servicis de contingut violent, racista, homòfob, sexista, pornogràfic o que puguen resultar perjudicials per a la seguretat, la salut i la formació del menor. A estos efectes, informaran i posaran a disposició dels pares o representant legal del menor els mitjans i dispositius tècnics per impedir l'accés i la utilització de continguts i servicis prohibits a menors o perjudicials per a la seua formació.

En tot cas, els pares hauran de tindre un especial atenció quant a l'ús d'Internet per part dels menors, en relació amb les pàgines de contingut danyós.

2. La Generalitat adoptarà totes les mesures necessàries per garantir el compliment efectiu d'estes mesures.

Article 73. Publicitat dirigida a menors

La publicitat dirigida a menors que es divulgue en qualsevol mitjà escrit, audiovisual o telemàtic, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, haurà d'estar sotmesa als següents principis d'actuació:

a) Nivell de coneixement i maduresa de l'audiència a què es dirigix el missatge. Per això el seu llenguatge i missatges s'adaptarà als nivells de desenrotllament dels col·lectius de xiquets o d'adolescents a què van dirigits.

b) No-violència o discriminació. Les imatges, els missatges i el seu contingut no incitaran a la violència, ni a la comissió d'actes delictius, ni a qualsevol forma de discriminació per raça, cultura o creences, ni atemptaran contra la discriminació per raó de sexe o contra la dignitat de les persones.

c) Publicitat real i de no-incitació al consum. Les imatges i representacions d'objectes hauran de reflectir la realitat de les seues característiques físiques, moviment, prestacions i la resta d'atributs, indicant els anuncis el preu del producte o del servici anunciat en els termes que establisca la normativa vigent. Els anuncis no han d'incitar directament els menors a la compra d'un producte explotant la inexperiència dels xiquets o la seua credulitat, ni que persuadisquen els seus pares per a esta mateixa finalitat.

d) Publicitat veraç, no enganyosa. Els missatges no podran formular promeses d'entrega de béns o servicis que impliquen el compliment de condicions no explícites.

e) Publicitat informativa, no danyosa ni perillosa. No es podrà, sense un motiu justificat, presentar xiquets o adolescents en situacions que atempten contra la seua integritat o en situacions perilloses.

f) En cap cas la publicitat dirigida a xiquets i adolescents no haurà d'explotar l'especial confiança dels menors en els seus pares, professors o altres persones o figures del seu entorn mediàtic.

Article 74. Publicitat protagonitzada per menors

1. La publicitat protagonitzada per xiquets i adolescents en l'àmbit de la Comunitat Valenciana haurà d'estar sotmesa als següents principis d'actuació:

a) La utilització d'imatges de xiquets i adolescents no atemptarà contra la seua dignitat ni contra els drets que tenen reconeguts.

b) Tota escenificació publicitària en què participen menors haurà d'evitar missatges que inciten al consum compulsiu.

Article 75. Prohibicions en matèria de publicitat i protecció del menor

En matèria de publicitat, queda prohibit:

- a) La participació de xiquets i adolescents en publicitat d'activitats, béns, servicis o productes prohibits als menors d'edat.
- b) La publicitat de begudes alcohòliques, tabac, locals de joc, espectacles de caràcter eròtic o pornogràfic, en publicacions en pàgines destinades a menors i en mitjans audiovisuals en franges horàries d'especial protecció per a la infància.
- c) La publicitat indirecta, no diferenciada, subliminar o encoberta en l'edició de textos o durant l'emissió de programes, dirigits a xiquets i adolescents.
- d) L'emissió o difusió a través dels mitjans de comunicació social o altres d'imatges i dades relatives als menors.

Article 76. Protecció del menor com a consumidor i usuari

1. Les entitats públiques, en l'àmbit de les seues competències respectives, vetllaran perquè els drets dels xiquets i adolescents, com a col·lectiu de consumidors, gaudisquen de defensa i proteccions especials, promociaran l'educació i la informació per al consum, supervisaran l'estricta compliment de la normativa aplicable en matèria de seguretat i de publicitat i defendran els menors de les pràctiques abusives.

2. Els productes i servicis comercialitzats per a ús o consum de menors no hauran de contindre substàncies perjudicials i nocives per a la seua salut, hauran de facilitar, de forma visible, la suficient informació sobre la seua composició, característiques i ús, així com la franja d'edat del col·lectiu a què van destinats, i hauran de complir les mesures de seguretat necessàries que eviten les conseqüències nocives d'un ús correcte i els efectes negatius d'un possible ús inadequat.

CAPÍTOL XIII. De les garanties i divulgació i defensa dels drets dels menors

Article 77. Garantia genèrica

La Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana, en l'àmbit territorial i funcional que els corresponga, garantiran el respecte i l'efectiu exercici dels drets i llibertats reconeguts al menor en la present Llei i en l'ordenament jurídic, sense perjudi de les competències d'altres organismes o institucions públiques.

Article 78. Difusió i informació

La Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana hauran de promoure polítiques de sensibilització per divulgar al màxim els drets del menor, desplegant accions que els difonguen, informant la població en general, i els mateixos menors i les seues famílies en particular, sobre els mitjans i recursos destinats a assegurar la seua efectivitat, i reconeixent públicament la labor dels qui es distingisquen en la seua promoció, respecte i protecció.

Article 79. Defensa dels seus drets

1. Els menors, per a la defensa dels seus drets, podran per si sols o a través dels seus representants legals:

- a) Dirigir-se a les administracions públiques en demanda de l'assistència necessària per a l'efectiu exercici dels seus drets.
- b) Sol·licitar la protecció dels òrgans competents en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, en matèria de protecció de menors.
- c) Acudir a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal per posar en el seu coneixement i reclamar protecció de totes aquelles situacions que atempten contra els seus drets o contra la seua integritat, o a fi que promoguen les accions oportunes.
- d) Presentar denúncies i queixes davant del Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana i davant del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2. Els menors podran dirigir-se als òrgans competents en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, en matèria de protecció de menors, sense coneixement dels seus pares, representants legals o guardadors de fet, quan calga per motius d'urgència o situació de conflicte i en la mesura que la comunicació amb aquells poguera frustrar la finalitat pretesa. L'administració guardarà la deguda reserva i prendrà les mesures necessàries per a l'efectiva assistència als menors en l'exercici dels seus drets.

Article 80. Reclamació d'aliments

Les entitats públiques que assumisquen càrregues econòmiques derivades de l'atenció a menors per inhibició de les obligacions inherents a la pàtria potestat o tutela, podran fer ús de la reclamació d'aliments davant de l'orde jurisdiccional corresponent.

Article 81. Formació dels professionals que treballen amb menors

Tots els xiquets i adolescents tenen dret a rebre una atenció de qualitat. Per a això, les conselleries competents de La Generalitat i les entitats locals, en els seus respectius àmbits, facilitaran la preparació i formació dels professionals que intervenen amb menors.

CAPÍTOL XIV. Dels deures dels menors

Article 82. Deures dels menors

A més de les obligacions que la legislació civil imposa als menors amb els seus pares, representants legals o guardadors de fet, tenen, entre altres, els següents deures encaminats al seu desenrotllament personal:

- a) Estudiar, durant l'ensenyança obligatòria, per contribuir així a la seua formació i al ple desplegament de la seua personalitat i queden obligats a assistir al centre docent i a respectar-hi les normes de convivència.
- b) Assumir i complir els deures, obligacions i responsabilitats inherents o conseqüents a la titularitat i a l'exercici dels drets que li són reconeguts.
- c) Mantindre un comportament cívic d'acord amb les exigències de convivència de la societat, basades en la tolerància i en el respecte als drets de les altres persones.
- d) Respectar el medi ambient i col·laborar en la seua conservació dins d'un desenrotllament sostenible.
- e) No desplegar conductes violentes ni actituds que promoguen la violència contra els altres.

TÍTOL III. De la protecció social i jurídica del menor
en situació de risc o desemparament

CAPÍTOL I. Disposicions generals

Article 83. Protecció del menor en situacions de risc i desemparament

1. La protecció dels menors en la Comunitat Valenciana comprén el conjunt d'accions que ha de realitzar La Generalitat, les administracions locals i les entitats públiques i privades col·laboradores per a previndre, evitar i atendre les situacions de risc i de desemparament en què es trobe el menor, garantint, en tot cas, el seu desenrotllament personal i la seua integració social.

2. Tota persona o autoritat i especialment aquells que per la seua professió o funció, detecten una situació de risc o possible desemparament d'un menor, ho comunicaran a l'autoritat o als seus agents més pròxims, sense perjudi de prestar-li l'auxili immediat que necessite.

Article 84. Principis rectors d'actuació en matèria de protecció del menor

1. En l'aplicació de les mesures de protecció de menors previstes en esta Llei, caldrà observar els principis següents:

- a) Primacia de l'interés del menor sobre qualsevol altre interés legítim que poguera concórrer.
- b) Caràcter preventiu en les actuacions.
- c) Intervenció en l'àmbit familiar.
- d) Manteniment del menor en el seu medi familiar sempre que això no atempte o pose en perill la integritat física o psíquica del menor.
- e) Caràcter educatiu de les mesures.
- f) Promoció de la participació i la solidaritat.
- g) Respecte al dret del menor a ser oït.
- h) Objectivitat, imparcialitat i seguretat jurídica en l'acció protectora.
- i) Caràcter reservat i respecte a la privacitat i a la confidencialitat en les actuacions en matèria de protecció de menors.

2. La Generalitat garantirà la coordinació de les actuacions de les administracions públiques en matèria de protecció del menor, especialment en els aspectes socials, sanitaris i educatius, així com la coordinació dels recursos i de les iniciatives públiques i privades.

3. En l'aplicació de les mesures de protecció de menors que impliquen la separació familiar, sempre que la naturalesa d'estes ho permeta, s'adoptaran amb previsió expressa de duració o termini i serà este el més curt possible.

Article 85. Planificació de la intervenció

1. A fi de garantir que la presa de decisions dels distints agents implicats en el benestar d'un menor confluisquen en direcció a l'interés superior d'este, les actuacions que les entitats locals i l'entitat autonòmica competents en matèria de protecció de menors realitzen es concretaran en un document tècnic.

2. Aquest document o pla haurà de recollir tant els objectius generals com els objectius concrets de la intervenció amb relació al benestar del menor.

a) Les mesures de suport familiar que calga utilitzar, o si és el cas, les mesures jurídiques que impliquen l'assumpció de la guarda del menor per part de La Generalitat de la Comunitat Valenciana.

b) Les entitats, organismes, professionals i familiars implicats en el pla d'intervenció, i les responsabilitats assumides per cada un d'aquests.

c) Les estratègies concretes de coordinació.

d) La temporalització de la intervenció.

e) I els sistemes per a la seua avaluació i revisió.

3. Correspon a les entitats locals dissenyar i impulsar el desenvolupament dels plans d'intervenció familiar dels menors en situació de risc, residents en el seu municipi. Correspon a La Generalitat dissenyar i impulsar el desenvolupament dels plans de protecció dels menors tutelats per aquesta, i dels que haja assumit la guarda o formalitzat un acolliment familiar.

4. Per a la consecució dels objectius que en el pla de protecció de menors es determinen, es podrà requerir la col·laboració i implicació de qualsevol organisme, institució, entitat o persona que es considere oportú, i crear les comissions i grups de treball en els àmbits sanitari, educatiu i d'acció social que afavorisquen el seu desplegament.

CAPÍTOL II. De les polítiques de prevenció i les mesures d'assistència als menors

Article 86. Polítiques de prevenció per als menors

1. La Generalitat i les entitats públiques relacionades amb l'àmbit de protecció del menor i de la família, a fi de previndre o impedir qualsevol situació potencial de risc o de desemparament d'un menor, donaran prioritat en les seues actuacions a les intervencions educatives, socials i terapèutiques amb els menors, utilitzaran els servicis i recursos comunitaris i fomentaran programes d'inserció i d'intervenció familiar, procurant que estes activitats siguen realitzades per professionals i educadors en el mateix entorn del menor.

2. Els centres de dia de menors com a recurs preventiu, tant públics com privats, han d'integrar-se en les actuacions i coordinar-se amb els equips de serveis socials de les entitats locals.

3. Esta política preventiva es reforçarà per mitjà de campanyes institucionals d'informació i de sensibilització social, dirigides a evitar o reduir les circumstàncies de carència o de desprotecció en què es puguen trobar els menors i, en especial, els casos de maltractament, abandó o explotació infantil.

Article 87. Polítiques de prevenció en matèria de suport a la família

Les polítiques de prevenció en matèria de suport familiar tindran com a principals objectius:

a) La promoció de l'educació parental, dirigida especialment a famílies desfavorides, famílies vulnerables, famílies amb situacions de violència, famílies monoparentals i a qualsevol nucli familiar o de responsabilitat parental en situació de risc.

b) El foment de programes de sensibilització, programes comunitaris d'intervenció familiar i programes especialitzats dirigits a la inserció social de famílies d'immigrants.

c) El suport a la família per mitjà d'intervencions tècniques de caràcter social o terapèutic, així com l'orientació i mediació familiar.

d) Les prestacions econòmiques compensadores de carències econòmiques i materials destinades a l'atenció de necessitats bàsiques.

Article 88. Polítiques de prevenció en matèria d'educació

Les polítiques de prevenció en matèria d'educació tindran com a principals objectius:

a) La promoció dels servicis d'atenció educativa a menors, en especial en l'edat primerenca.

- b) Garantir l'escolarització obligatòria.
- c) La prevenció i el control de l'absentisme escolar.
- d) La prevenció del fracàs escolar.
- e) L'ampliació de les mesures compensatòries dirigides a menors que presenten dificultats d'inserció per trobar-se en situació desfavorable derivada de circumstàncies personals, familiars, ètniques, culturals, econòmiques o socials.
- f) El desplegament de programes formatius de garantia social dirigits a menors en situació de rebuig del sistema escolar, absentisme o fracàs.
- g) El desplegament de programes formatius d'integració social dirigits a menors amb dificultats especials.
- h) Desenrotllar programes de formació professional que garanteixen la futura inserció laboral dels menors i els adolescents.

Article 89. Polítiques de prevenció en matèria de salut

Les polítiques de prevenció en matèria de salut tindran com a principals objectius:

- a) L'educació i promoció per a la salut.
- b) La realització de campanyes de vacunació.
- c) El desplegament de programes d'intervenció primerenca.
- d) L'educació afectivosexual adequada a cada etapa evolutiva del menor.
- e) La prevenció del consum d'alcohol, tabac, drogues i altres substàncies nocives per a la salut.
- f) La prevenció dels accidents, especialment en l'àmbit de la llar.

Article 90. Polítiques de prevenció en matèria de formació i ocupació

Les polítiques de prevenció en matèria de formació i ocupació tindran com a principals objectius:

- a) L'elaboració de programes d'ajuda i orientació sociolaboral dirigits especialment a menors en situació de risc, vulnerabilitat i desprotecció social i a jòvens amb dificultats socials o que hagen eixit d'institucions de protecció i inserció de menors.
- b) La formació i orientació per a l'ocupació.
- c) El foment de l'ocupació jove, amb especial suport a aquells que per les seues circumstàncies personals o socials troben més dificultats per a la seua incorporació laboral.
- d) El control de les situacions d'explotació laboral.
- e) El compliment dels fins regulats en la normativa en matèria de prevenció de riscos laborals.

Article 91. Polítiques de prevenció en matèria de relacions socials

Les polítiques de prevenció en matèria de relacions socials tindran com a principals objectius:

- a) El foment dels valors de solidaritat, civisme i respecte als drets humans.
- b) La prevenció de la violència i dels abusos sexuals entre menors.
- c) El foment de programes de consum responsable.
- d) L'orientació per a l'ús adequat de l'oci i del temps lliure.
- e) El foment dels centres d'atenció diürna de menors, de suport de convivència i educatiu i d'inserció sociolaboral
- f) Prevenció i control per a l'eradicació de la mendicitat infantil.

Article 92. Assistència al menor

1. La Generalitat garantirà, en tot cas, als menors l'atenció immediata davant de situacions de desprotecció a través dels centres de recepció de menors.

2. La Generalitat procurarà l'assessorament i l'atenció jurídica, pedagògica i psicològica bàsica als menors que siguen víctimes d'abusos o maltractaments, així com a menors agressors, a través de servicis especialitzats.

3. La Generalitat disposarà de protocols de detecció precoç i derivació en situacions de risc i desprotecció amb menors i les seues famílies. Els esmentats protocols vincularan els sistemes sanitari, educatiu, policial i d'acció social.

CAPÍTOL III. De la situació de risc

Article 93. Concepte de situació de risc

Es considera situació de risc aquella en què, a causa de circumstàncies personals o familiars del menor, o per influència del seu entorn, es veu perjudicat el seu desplegament personal o social de manera que, sense aconseguir l'entitat, intensitat o persistència que fonamentarien la declaració de desemparament i l'assumpció per La Generalitat de la tutela per ministeri de la llei, siga necessària la intervenció de les administracions competents, a través dels distints servicis de suport a la família i al menor.

Article 94. Principis d'actuació

1. En les situacions de risc, l'actuació administrativa es dirigirà a procurar l'atenció de les necessitats del menor, millorant el seu medi familiar, i específicament, i dins de la voluntària col·laboració dels pares o tutors del menor, estarà orientada a aconseguir:

- a) La integració i el manteniment del menor en el seu entorn familiar.
- b) La disminució dels factors de dificultat social que incidisquen en la situació personal i social dels menors.
- c) La promoció dels factors de protecció social dels menors amb la seua família.
- d) La prevenció de situacions de desarrelament familiar.

2. Les situacions de risc seran ateses bàsicament per mitjà de les mesures de suport familiar.

3. Correspon a les entitats locals el desplegament i l'aplicació dels recursos de suport familiar previstos en el present capítol, en el marc del que disposa la legislació vigent en matèria d'acció social, de protecció de menors i de règim local. Els servicis territorials competents de l'administració autonòmica coordinaran i recolzaran les entitats locals en el compliment d'estes funcions.

4. Així mateix, el suport familiar podrà prestar-se a través de les institucions i entitats col·laboradores d'integració familiar, autoritzades d'acord amb el que disposa la normativa reguladora del règim d'autorització i funcionament dels servicis d'atenció a menors.

Article 95. Mesures de suport familiar en situacions de risc del menor

1. Es consideren mesures de suport familiar, la intervenció tècnica que realitzen els professionals de l'equip municipal de Servicis Socials, les prestacions econòmiques que puguen atorgar les entitats públiques, i la utilització de tots aquells programes, servicis o centres d'àmbit local.

2. La intervenció tècnica, de caràcter socioeducatiu o terapèutic, és preceptiva en tot programa d'intervenció amb el menor i la seua família, i tendirà a la prevenció de les situacions de desarrelament familiar.

Article 96. Valoració de la situació de risc

1. Correspon a les entitats locals, la detecció, valoració, apreciació i declaració, de les situacions de risc de qualsevol índole que perjudiquen el desenrotllament personal o social del menor.

2. Quan els equips municipals de servicis socials tinguen coneixement, per si o a través de la comunicació de tercers, que un menor pugua trobar-se en situació de risc, iniciaran les actuacions oportunes per a la seua comprovació, avaluació i, si és el cas, intervenció, amb l'establiment de l'oportú pla d'intervenció familiar.

Article 97. Deure de col·laboració de pares o tutors

Els pares, tutors o guardadors del menor quedaran obligats a col·laborar activament en l'execució de les mesures i actuacions acordades en el pla d'intervenció que l'equip municipal de servicis socials desplegue.

Article 98. Cessament en la situació de risc

La situació de risc cessarà:

- a) Quan les circumstàncies que van donar lloc a esta desapareguen o s'entenguen degudament compensades.
- b) Quan declaren, els servicis territorials de l'òrgan de La Generalitat competent en matèria de protecció de menors una situació de desemparament.

CAPÍTOL IV. De la declaració de desemparament i de la tutela, guarda i acolliment

Secció I. De la declaració de desemparament del menor

Article 99. Concepte i efectes de la declaració de desemparament

1. Es considera declaració de desemparament la que es produïx de fet com a conseqüència de l'incompliment o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establits per les lleis per a la guarda de menors, quan estos queden privats de la necessària assistència moral o material.

2. Davant de la declaració de desemparament d'un menor, La Generalitat té encomanada, per ministeri de la llei, la seua tutela i protecció. La declaració de desemparament portarà amb si la suspensió de la pàtria potestat o de la tutela ordinària, si bé seran vàlids els actes de contingut patrimonial que realitzen els pares i tutors en benefici dels menors i que siguen beneficiosos per a ell.

Article 100. Procediment de declaració de la situació de desemparament

1. Els servicis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, quan tinguen coneixement d'una presumpta situació de desemparament en què podria trobar-se un menor, incoaran l'oportú procediment administratiu de protecció, a fi de verificar la situació detectada o denunciada i d'adoptar, en conseqüència, les mesures necessàries per garantir al menor una atenció integral.

2. Durant la instrucció del procediment, es podran sol·licitar tots els informes que calga per al complet coneixement de les circumstàncies del menor i de les possibilitats d'atenció en la seua família.

3. En el procediment es donarà tràmit d'audiència als pares o tutors o als responsables de la guarda del menor, els quals podran al·legar i presentar els documents i les justificacions que estimen pertinents. Així mateix, haurà de ser oït el menor quan siga major de 12 anys, o quan sent d'edat inferior, se li presumira suficient juí, el qual serà valorat a través d'informes psicològics.

4. Completada la instrucció i practicat el tràmit d'audiència, es traslladarà l'expedient a la Comissió Tècnica competent, que formularà proposta de resolució motivada, expressant els fets i les causes que determinen la declaració de desemparament, així com la mesura o mesures de protecció complementàries que es proposen, el seu abast, previsió de duració i forma d'exercici.

5. El desemparament d'un menor es declararà mitjançant una resolució motivada de la persona titular dels servicis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, en la qual s'expressaran les seues causes. En la mateixa resolució es declararà l'assumpció de la tutela i es manifestarà la forma d'exercici de la guarda.

6. La resolució de declaració de desemparament haurà de ser notificada als pares, tutors o guardadors, en un termini de quaranta-huit hores. Sempre que siga possible, en el moment de la notificació se'ls haurà d'informar de forma presencial i de manera clara i comprensible de les causes que van donar lloc a la intervenció de l'administració i dels possibles efectes de la decisió adoptada. En l'exercici de tal actuació, que haurà de ser simultània a l'execució material de la resolució, l'administració de La Generalitat de la Comunitat Valenciana podrà demanar la cooperació i assistència de les forces i cossos de seguretat.

Article 101. Procediment d'urgència

En els supòsits en què es requerisca una ràpida intervenció de l'administració pública, sense esperar que es complete la instrucció del procediment descrit en l'Article anterior, per haver-hi un perill per a la integritat física o psíquica d'un menor, els servicis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, podran procedir de forma immediata, mitjançant una resolució motivada del seu titular, a declarar el desemparament i a assumir la tutela del menor, adoptant totes les mesures que calga per a assegurar la seua assistència material i moral. A estos efectes, la persona titular dels servicis territorials de l'òrgan de La Generalitat competent en matèria de protecció de menors podrà delegar la firma de l'esmentada resolució.

Article 102. Assistència lletrada

1. Els menors, la tutela dels quals haja assumit La Generalitat per ministeri de la llei, podran ser representats i defesos en juí, sense perjudi de les competències que li puguen correspondre al ministeri fiscal, a excepció d'aquells supòsits en què es produïska conflicte d'interessos.

2. Esta defensa i representació serà exercida pels advocats i lletrats de l'Advocacia General de La Generalitat.

3. Així mateix, i a estos mateixos efectes, podrà contractar-se assistència lletrada o habilitar-se lletrats d'institucions col·laboradores. Caldrà, en estos casos, l'autorització prèvia del titular de l'òrgan competent territorialment de La Generalitat en matèria de protecció de menors, que exercix la tutela del menor.

Secció II. De la tutela

Article 103. Tutela pel ministeri de la llei

1. Declarada la situació de desemparament d'un menor, La Generalitat assumix pel ministeri de la llei la seua tutela, en els termes establits en l'Article 172 del Codi Civil.

2. Constituïda la tutela, La Generalitat, a través dels serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de menors, exercirà les funcions de tutor d'acord amb el que disposa la legislació civil i procurarà un exercici correcte de l'administració dels seus béns.

Article 104. Tutela ordinària

Sempre que l'administració de La Generalitat es trobe amb un menor en situació de desemparament, tractarà de promoure la constitució de la tutela ordinària quan hi haja persones que per les seues relacions amb el menor o per altres circumstàncies, puguen assumir-la en interès d'este.

Secció III. De la guarda

Article 105. Assumpció de la guarda

1. La Generalitat assumirà temporalment la guarda d'un menor com a mesura de protecció:

- a) Quan es declare la situació de desemparament del menor i siga assumida la tutela pel ministeri de la llei.
- b) Quan els titulars de la pàtria potestat o tutors així ho sol·liciten a La Generalitat per no poder atendre el menor per circumstàncies greus degudament acreditades.
- c) Quan siga acordada judicialment.

2. L'assumpció de la guarda i qualsevol variació en la forma d'exercici de la guarda haurà de ser acordada en virtut de resolució adoptada per la persona titular dels serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, a proposta de la comissió tècnica competent.

Article 106. Guarda voluntària

1. Els pares o tutors, quan per circumstàncies greus no puguen cuidar el menor, podran sol·licitar formalment a La Generalitat que assumisca la guarda durant el temps necessari.

2. Els serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, després de l'oportú procediment, demanats els informes necessaris per al complet coneixement de les circumstàncies del menor i de les possibilitats d'atenció en la seua família, oïts els pares o tutors o els responsables de la guarda del menor i el menor quan siga major de 12 anys, podrà acordar, en resolució motivada, l'assumpció de la guarda, fixant la forma del exercici d'esta i la seua duració, o bé podrà denegar la petició quan no hi haja raons suficients que justifiquen la seua estimació.

3. El cessament de la guarda voluntària s'acordarà en resolució administrativa de la persona titular dels serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, a proposta de la comissió tècnica competent. Este cessament es realitzarà a petició dels pares o tutors que van sol·licitar la guarda, per compliment del termini establert en la resolució estimatòria o quan hagueren desaparegut les causes que la van motivar. Així mateix, cessarà la guarda voluntària quan siga assumida la tutela pel ministeri de la llei, al concórrer causa de desemparament del menor.

Article 107. Guarda per acord judicial

Els serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors procediran, en els supòsits en què s'acorde judicialment, la guarda d'un menor, a ingressar este en un centre de recepció, sense perjuí de les accions simultànies d'estudi i incoació del procediment per a l'adopció de la mesura de protecció més idònia. A estos efectes, la persona titular dels serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors podrà delegar la firma de la resolució administrativa d'assumpció de la guarda judicial i d'ingrés en centre.

Article 108. Exercici de la guarda per La Generalitat

La guarda assumida per La Generalitat es realitzarà per mitjà de l'acolliment familiar o l'acolliment residencial. L'acolliment familiar serà exercit per la persona o persones que determinen els serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors. L'acolliment residencial serà exercit pel director del centre on siga acollit el menor.

Secció IV. De l'acolliment residencial

Article 109. La mesura d'acolliment residencial

1. L'acolliment residencial és una mesura de protecció que consistix en la prestació de serveis d'allotjament, mantenció, suport educatiu i atenció integral del menor en un centre de caràcter residencial.

2. Serà acordada pels serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors quan, a proposta de la comissió tècnica competent, i en interès del menor, este siga el recurs més adequat, a pesar de la preferència de què gaudix l'acolliment familiar sobre el residencial.

3. L'acolliment residencial es mantindrà pel temps estrictament necessari, i serà exercit pel director del centre on siga acollit el menor, davall la vigilància directa dels serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors.

Article 110. Contingut de la mesura d'acolliment residencial

1. Per mitjà de l'acolliment residencial s'exercixen les funcions inherents a la guarda i en la seua aplicació caldrà procurar que el menor siga acollit en el centre que, sent el més adequat a les seues necessitats concretes, es trobe més pròxim al seu entorn familiar o social, a fi que la relació amb este no patisca alteracions, llevat que l'interès del menor exigisca el contrari.

2. Es procurarà de forma prioritària facilitar al menor l'accés als sistemes ordinaris de caràcter educatiu, laboral, sanitari i a qualsevol equipament o servici públic o privat del seu entorn social o de l'entorn del centre, excepte en els casos en què les necessitats específiques de protecció del menor aconsellen l'atenció en l'interior del mateix centre.

3. A l'ingrés del menor, el centre elaborarà un programa d'intervenció individualitzat d'este, en funció de les seues circumstàncies personals i sociofamiliars, fixant-hi objectius a curt, mitjà i llarg termini.

4. L'adopció d'esta mesura haurà d'incloure el treball amb la família del menor, per procurar el seu retorn de la manera més ràpida possible.

Article 111. Centres per a la realització de la mesura d'acolliment residencial

1. L'acolliment residencial es realitzarà, amb caràcter general, en aquells centres que formen part de la xarxa pública de centres de protecció de menors de la Comunitat Valenciana.

Formen part de la xarxa pública de centres de protecció de menors de la Comunitat Valenciana els centres de titularitat de La Generalitat i els centres finançats per esta, siguen de titularitat pública o privada.

2. Així mateix, l'acolliment residencial de menors amb necessitats especials, com són, aquells que presenten conductes inadaptades, discapacitats psíquiques, trastorns mentals, malalties cròniques, i toxicomania quan estes requerisquen processos de desintoxicació, es podrà practicar en els recursos especialitzats de les xarxes respectives públiques, d'educació, integració social de discapacitats, sanitat i drogodependències.

3. No obstant això, quan les circumstàncies i l'interès del menor ho feren necessari, podran ser utilitzats centres ubicats en altres comunitats autònomes.

Article 112. Tipologia de centres de caràcter residencial

1. Tots els centres de protecció de menors que actuen dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana hauran d'estar autoritzats, de conformitat amb la normativa reguladora en la matèria i sense perjudi de la necessitat d'altres llicències o d'aquelles autoritzacions que puguen requerir per la realització d'activitats o la prestació de servicis de caràcter sanitari o assistencial.

2. Els centres de protecció de menors de caràcter residencial seran centres oberts de diversos tipus, d'acord amb les característiques de la població que atenguen i de les funcions que complisquen. Respecte a esta tipologia caldrà ajustar-se a la legislació específica existent i a aquella que es dicte en desplegament o en substitució d'esta o de la present Llei.

3. Amb l'objecte de possibilitar la funció educativa dels centres de protecció de menors, estos podran estar dotats d'elements constructius de seguretat i contenció. I podran incorporar, a les seues normes internes de funcionament i convivència, mesures restrictives de mobilitat d'entrada i eixida dels seus usuaris i d'ordenació de mesures de control actives i passives. Tot això dins del respecte als drets que esta Llei i l'ordenament jurídic reconeixen a tot menor i l'interés superior d'este. Estos centres o unitats tindran el caràcter de formació especial o terapèutica.

Article 113. Atenció immediata en els centres de recepció

1. Els centres de recepció de menors són establiments de caràcter obert i d'atenció immediata i transitòria, d'acollida a xiquets i adolescents en el moment de produir-se la necessitat per raons de desprotecció.

2. Atés el deure d'atenció immediata que durant les vint-i-quatre hores del dia han de prestar este tipus de centres, s'adoptaran les mesures per facultar el seu personal per a l'adopció de les mesures de protecció que no admeten demora.

Article 114. Del funcionament dels centres de protecció de menors de caràcter residencial

1. Tots els centres residencials d'atenció a menors hauran de disposar d'un projecte global, que reculla el projecte educatiu i les normes de funcionament i convivència.

2. Així mateix, els centres hauran de disposar d'òrgans interns, de govern i participació, que asseguren la participació en la gestió del centre de tots els membres de la comunitat educativa.

3. La Generalitat desplegarà reglamentàriament els continguts mínims de la planificació dels centres i de la seua estructura organitzativa.

Secció V. De l'acolliment familiar**Article 115. Concepte i contingut**

1. L'acolliment familiar és una mesura de protecció per la qual la guarda d'un menor és exercida per una persona o família que assumix les obligacions de vetlar per ell, tindre'l en la seua companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral.

2. L'acolliment familiar s'aplicarà preferent per als menors com menor siga la seua edat, afavorint la permanència en el seu ambient i entorn familiar, llevat que no siga convenient per al seu interés.

Article 116. Modalitats d'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar podrà adoptar les modalitats d'acolliment familiar simple, acolliment familiar permanent i acolliment familiar preadoptiu, amb l'abast i els efectes que per a les estes es regulen en les normes civils aplicables.

2. L'acolliment familiar, en les seues modalitats de simple i permanent, podrà distingir-se, quant a la vinculació de la família o persona acollidora i el menor, en acolliments familiars en família extensa, aquells que es formalitzen amb persones vinculades al menor o la seua família per una relació de parentiu o per una especial i qualificada relació afectiva, i en acolliments familiars amb família educadora, aquells que es formalitzen amb persones sense cap vinculació amb el menor.

3. Així mateix, i reglamentàriament, s'establiran altres modalitats d'acolliment familiar simple i permanent, atenent a criteris d'especialització dels acollidors i perfil del menor.

Article 117. Constitució de l'acolliment familiar simple i permanent

1. L'acolliment familiar simple i permanent s'acordarà en resolució administrativa de la persona titular del servei territorial de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors, a proposta de la comissió tècnica competent.

2. L'acolliment familiar es formalitzarà per escrit, amb els consentiments i d'acord amb les prescripcions que estableix l'Article 173 del Codi Civil.

Article 118. Acolliment preadoptiu

Escau al Consell d'Adopció de Menors de La Generalitat, en l'exercici de les funcions que té atribuïdes per la seua legislació específica, decidir i acordar els acolliments preadoptius dels menors, entre els sol·licitants d'adopció nacional declarats idonis i en funció de l'interès del menor.

Secció VI. Del Registre de Famílies Educadores

Article 119. Registre de Famílies Educadores

1. El Registre de Famílies Educadores és únic en tota la Comunitat Valenciana. Els serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors inscriuran en el dit Registre les persones que hagen sigut declarades aptes per formalitzar un acolliment familiar simple o permanent amb menors, sense cap vinculació amb el menor, en funció de l'interès educatiu d'este.

2. Respecte al procediment d'inscripció en el Registre de Famílies Educadores i a la seua estructura, i respecte a l'ordenació de les actuacions de formació i selecció de famílies educadores, caldrà ajustar-se a la legislació específica existent i a aquella que es dicte en desplegament o en substitució d'esta o de la present Llei.

3. En la instrucció de l'expedient, sense perjudi de poder demanar informe de l'equip municipal de serveis socials o de l'entitat col·laboradora d'integració familiar, els serveis territorials de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria de protecció de menors realitzaran les actuacions per a la valoració de l'aptitud per a ser Família Educadora.

Article 120. Foment del recurs de famílies educadores

1. La Generalitat, les entitats locals i les institucions col·laboradores privades promouran activitats de sensibilització social, difusió del recurs i captació de famílies, i de defensa dels lícits interessos de les famílies educadores.

2. S'impulsaran les actuacions de captació i formació necessàries per a afavorir la selecció de persones i famílies educadores, que s'especialitzen en acolliments familiars de menors en funció de l'edat i necessitats especials d'estos.

Secció VII. Del suport i intervenció en l'acolliment familiar

Article 121. Intervenció, suport i compensació de despeses ³

1. La Generalitat, bé directament o a través de les entitats locals i de les institucions col·laboradores privades, prestarà a les persones acollidores, així com a la família d'origen del menor, la col·laboració necessària per a fer efectius els objectius propis de l'acolliment familiar, així com els suports de caràcter tècnic, jurídic i social que siguen necessaris en funció de les necessitats que presenta el menor, de les característiques de l'acolliment i de les dificultats per al seu exercici.

2. Les persones acollidores tenen dret a percebre de la Generalitat una prestació econòmica que contribuïska a fer front a les despeses de manteniment dels menors acollits, sempre que es donen totes les condicions següents:

- a) Que el menor es trobe sota la guarda o la tutela de la Generalitat.
- b) Que l'acolliment s'haja constituït i formalitzat en els termes i amb les prescripcions establides legalment.
- c) Que l'acolliment no siga preadoptiu.

3. L'import d'aquesta prestació es determinarà per a cada exercici en funció de la quantia o el mòdul per dia d'acolliment que estableisca la Llei de pressupostos de la Generalitat.

³ Redacció que en fa l'article 55 de la **Llei 10/2015, de 29 de desembre**, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat. (Diari Oficial núm. 7689 de 31.12.2015) Ref. Base de dades 009939/2015.

4. Podran establir-se quanties o mòduls distints atesos els criteris següents:
- a) El caràcter d'acolliment familiar en família extensa o amb família educadora a què es refereix l'article 116.2 d'aquesta Llei.
  - b) La modalitat, l'especialització o altres característiques de l'acolliment que impliquen una especial dedicació o disponibilitat.
  - c) El grau de discapacitat o altres circumstàncies dels menors que afecten de manera rellevant la quantia de les despeses.
  - d) La renda familiar.
5. El dret a la prestació s'extingirà:
- a) Per la defunció, l'emancipació o majoria d'edat de l'acollit.
  - b) Pel cessament de l'acolliment.
  - c) Per l'incompliment per part de la persona acollidora de les obligacions derivades de l'acolliment.
  - d) Per la defunció o la renúncia a l'acolliment de les persones acollidores.
6. Les persones acollidores podran sol·licitar, mitjançant el procediment que reglamentàriament es determine, el reconeixement del dret a percebre la prestació econòmica regulada en aquest article en qualsevol moment. Les bases reguladores de la prestació determinaran la data d'efectes econòmics, que no podrà retrotraure's a exercicis pressupostaris ja tancats en el moment de presentar la sol·licitud. El termini màxim per a resoldre i notificar aquest reconeixement serà de sis mesos. Si transcorregut l'esmentat termini no s'haguera notificat la resolució, la persona sol·licitant tindrà dret a reclamar una revisió per la via d'urgència, amb un termini per a la resolució d'un mes. Si transcorregut el segon termini no s'haguera notificat la resolució, la pretensió s'entendrà estimada.
7. Excepcionalment, i en atenció a la primacia de l'interés superior del menor sobre qualsevol altre interés legítim concurrent, inclosa en l'article 3 de la present llei com a principi rector de la política de la Generalitat en relació amb la seua protecció, així com a l'aplicació preferent de l'acolliment familiar, i afavoreix la permanència en el seu ambient i entorn familiar, establida en l'article 115 d'aquesta, les bases de la convocatòria podran establir que les persones acollidores podran ser beneficiàries de les prestacions regulades en el present article encara que hi concórrega la circumstància arrellegada en l'article 13.2.e de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions. A les persones exceptuades d'aquest requisit tampoc els serà exigible en el moment del pagament de la prestació.

Secció VIII. De l'extinció de la situació de desemparament i de la tutela per ministeri de la llei

Article 122. Extinció de la situació de desemparament i de la tutela per ministeri de la llei

1. La protecció que exercisca La Generalitat sobre el menor que es trobe en situació de desemparament s'extingirà quan concórrega alguna de les causes següents:
- a) Desaparició de les causes que van motivar la declaració de desemparament.
  - b) Constitució de la tutela ordinària.
  - c) Adopció del menor.
  - d) Emancipació o majoria d'edat.
  - e) Defunció del menor.
2. El cessament de la situació de desemparament i tutela per ministeri de la llei, a proposta de la comissió tècnica competent, serà declarat mitjançant una resolució administrativa de la persona titular de la direcció territorial competent en matèria de protecció de menors.

CAPÍTOL V. De l'adopció

Article 123. Principis d'actuació

- La Generalitat, en l'exercici de les seues competències en matèria d'adopció, així com en matèria d'acolliment preadoptiu, haurà d'observar els següents principis d'actuació:
- a) La primacia de l'interés i necessitats del menor sobre els de les persones sol·licitants d'adopció.
  - b) L'objectivitat i transparència dels processos de valoració psicosocial dels sol·licitants d'adopció nacional i internacional.
  - c) L'exclusió de marges de discrecionalitat en el procés de selecció d'adoptands.

d) La promoció de les condicions necessàries per agilitzar els procediments administratius, sempre en interès del menor.

Article 124. Adopció nacional

1. La Generalitat promourà l'adopció del menor, i podrà, amb caràcter previ, formalitzar l'acolliment familiar amb finalitat preadoptiva, quan considere, amb anterioritat a la presentació de la proposta d'adopció, que cal establir un període d'adaptació del menor a la família, que no serà superior a un any, sempre que concórreguen les dos circumstàncies següents:

a) Quan constate la inviabilitat de la seua permanència definitiva o reintegració en la seua família d'origen.
b) Quan responga a l'interès d'este i constituïska la mesura més adequada per a atendre les seues necessitats.

2. Escau al Consell d'Adopció de Menors de La Generalitat acordar elevar proposta d'adopció nacional davant de l'òrgan judicial, que serà formalitzada pels servicis territorials de La Generalitat competents en matèria d'adopció de menors.

3. La Generalitat destinarà recursos actius i permanents per promoure l'adopció de menors amb característiques, circumstàncies o necessitats especials.

4. Escau a La Generalitat la realització d'actuacions per a la preparació dels menors per a inici i l'adaptació amb la família seleccionada per a l'adopció.

Article 125. Adopció internacional

1. En els procediments d'adopció internacional, La Generalitat serà competent en les actuacions següents:

a) Recepció, registre i tramitació de les sol·licituds d'adopció que es reben.
b) Preparació i valoració dels sol·licitants d'adopció.
c) Expedició del certificat d'idoneïtat.
d) Expedició del document pel qual s'atorga o no la conformitat a la preassignació d'un menor emesa per les autoritats competents del seu país d'origen, així com la recepció del document pel qual els sol·licitants accepten o rebutgen l'esmentada preassignació.
e) Seguiment de l'adopció quan així ho exigisca el país d'origen del menor adoptat.
f) Qualsevol altra que estiga prevista en la legislació específica de la matèria.

2. La Generalitat és competent per a l'acreditació, control, inspecció i elaboració de les directrius d'actuació de les entitats col·laboradores en la mediació d'adopció internacional, que despleguen les seues funcions dins de l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

3. En la tramitació dels procediments d'adopció internacional caldrà ajustar-se al que disposa la Llei 54/2007, de 28 de desembre, d'Adopció Internacional, i la resta de la normativa que modifique o desplegue esta Llei, així com en el conveni relatiu a la protecció del xiquet i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, subscrit a La Haia el 29 de maig de 1995, així com en qualsevol altre conveni subscrit i ratificat en la matèria.

Article 126. Idoneïtat per a l'adopció ⁴

1. La declaració d'idoneïtat requerirà una valoració psicosocial sobre la situació personal, familiar i relacional dels sol·licitants d'adopció que garantisca la seua capacitat per a establir vincles estables i segurs, les seues habilitats educatives i la seua aptitud per a atendre un menor en funció de les seues circumstàncies singulars, i estarà circumscrita al projecte adoptiu per al qual la valoració psicosocial determine que els sol·licitants posseïxen les condicions adequades.

2. El projecte adoptiu quedarà delimitat per la possibilitat o no d'adoptar simultàniament un grup de germans i el nombre d'ells, per l'edat, la condició de salut o qualsevol altra circumstància del menor de què es deriven necessitats especials i, en el cas d'adopció internacional, pel país a què els sol·licitants hagen dirigit la seua sol·licitud.

3. Reglamentàriament s'establiran les actuacions necessàries per a la valoració de la idoneïtat dels sol·licitants d'adopció, el contingut de l'informe psicosocial i els criteris que permeten sustentar les seues conclusions en relació amb el que estableix l'apartat anterior.

4. Correspon al Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat, en l'exercici de les funcions que té atribuïdes per la seua normativa específica, acordar la idoneïtat o no idoneïtat dels

⁴ Article 126 redactat per la **Llei 5/2013, de 23 de desembre**, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat. (Diari Oficial núm. 7181 de 27.12.2013) Ref. Base Dades 011698/2013.

sol·licitants d'adopció nacional o internacional per a l'exercici de la pàtria potestat en la filiació adoptiva, que tindrà una vigència de tres anys.

5. En l'adopció internacional, l'eficàcia de la declaració d'idoneïtat quedarà limitada a la tramitació en el país per al qual va ser valorat el projecte adoptiu dels sol·licitants.

Article 127. Criteris d'assignació

1. Per a l'assignació d'un menor a una persona o família, o per atorgar la conformitat d'una preassignació, si es tractara d'una adopció internacional, es donarà preferència a l'interés i necessitats del menor, davant del de qualsevol altra persona, ja siguen pares o familiars, tutors, guardadors o futurs adoptands.

2. En totes les assignacions es tindrà en compte que la distància generacional entre adoptands i adoptat s'ajusta a les seues corresponents etapes vitals.

Article 128. Suspensió de la tramitació del procediment d'adopció ⁵

1. A petició dels interessats podrà acordar-se la suspensió del procediment d'adopció per resolució administrativa dels servicis territorials competents de la Generalitat en matèria d'adopció de menors, siga quin siga l'estat de la seua tramitació, quan concórreguen circumstàncies rellevants per a la seua instrucció o resolució que afecten temporalment la unitat familiar.

2. Quan els interessats sol·liciten la suspensió del procediment d'adopció hauran d'expressar motivadament el termini de temps pel qual la sol·liciten i la circumstància que concorre. Els servicis territorials competents en matèria d'adopció podran requerir que s'acredite esta circumstància i desestimaran la petició de suspensió quan esta circumstància no siga rellevant per a la tramitació del procediment o no tinga caràcter temporal. El termini de suspensió sol·licitat no vincula a l'entitat pública, podent acordar-se, de forma motivada, per un termini inferior o superior al sol·licitat dins dels límits establits en l'apartat 5. Els interessats podran, així mateix, instar la represa de la tramitació del procediment abans que expire el termini de suspensió, si esta haguera sigut acordada a petició seua i haguera desaparegut la circumstància que la va motivar.

3. Si la suspensió es produïx a instància de part i els interessats no sol·licitaren la continuació de la tramitació, una vegada transcorregut el termini de deu dies, comptat a partir de l'endemà a què expire el termini de suspensió, se'ls considerarà que desistixen de la seua sol·licitud i es procedirà, previs els tràmits legals, a l'arxiu de l'expedient d'adopció.

4. Els servicis territorials competents de la Generalitat podran, així mateix, acordar d'ofici la suspensió del procediment, amb audiència prèvia dels interessats, quan tinguen constància de l'existència de circumstàncies psicològiques, familiars, socials, econòmiques, de salut, o de qualsevol altra índole que afecten de manera transitòria els sol·licitants i que resulten determinants per a pronunciar-se sobre la idoneïtat, per a atorgar la conformitat a una preassignació d'un menor, per a proposar una assignació o per a procedir a la integració efectiva del futur fill adoptiu en el nucli familiar.

5. El termini de suspensió no serà superior a un any, excepte en els supòsits de malaltia en què podrà acordar-se fins a dos anys quan així ho requerisca l'estat de salut i el pronòstic mèdic de la malaltia.

Els servicis territorials competents de la Generalitat en matèria d'adopció de menors podran concedir per acord, d'ofici o a petició dels interessats, una ampliació del termini de suspensió inicialment concedit, que no excedisca la mitat d'este. Tant la petició dels interessats com la decisió d'ampliació del termini de suspensió hauran de produir-se abans del venciment del termini del qual es tracte, no sent possible l'ampliació d'un termini ja vençut. Els acords sobre ampliació de terminis o sobre la seua denegació no seran susceptibles de recurs.

Sense perjudi de l'anterior, el procediment d'adopció podrà suspendre's tantes vegades com siga necessari en atenció a la concurrència de noves circumstàncies familiars que ho justifiquen.

6. Quan la circumstància que va motivar la suspensió afecte aspectes rellevants per a la declaració d'idoneïtat es procedirà a realitzar una nova valoració psicosocial dels sol·licitants, encara en el cas que esta declaració estiga vigent.

7. La suspensió no donarà lloc a la pèrdua de l'antiguitat en el Registre de Sol·licituds d'Adopció de la Comunitat Valenciana.

⁵ Article 128 redactat per la **Llei 10/2012, de 21 de desembre**, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat. (Diari Oficial núm. 6931 de 27.12.2012) Ref. Base de dades 011715/2012.

Article 129. Registre de Sol·licituds d'Adopció de la Comunitat Valenciana

1. En el Registre de Sol·licituds d'Adopció de la Comunitat Valenciana, que depén de l'òrgan competent de La Generalitat en matèria d'adopció, s'inscriuran les sol·licituds presentades per les persones interessades a adoptar i es mantindrà un seguiment de la seua tramitació on conste de forma específica la declaració d'idoneïtat o no idoneïtat per a l'exercici de la paternitat adoptiva.

2. Respecte a l'estructura del Registre de Sol·licituds d'Adopció de la Comunitat Valenciana, caldrà ajustar-se a la legislació específica existent i a aquella que en desplegament o en substitució d'esta o de la present Llei es dicte.

Article 130. Servicis de suport "postadopció"

La Generalitat oferirà actuacions d'orientació i suport a les persones adoptades i a les famílies en el si de les quals s'hagen adoptat menors, especialment si aquests presenten característiques o necessitats especials, a fi d'ajudar-los a afrontar les particularitats de l'afiliació adoptiva. Durà a terme així mateix actuacions destinades a difondre entre els professionals que atenen aquestes famílies en l'àmbit de l'educació, la sanitat o l'acció social, un coneixement adequat de la realitat de l'adopció.

TÍTOL IV. Del sistema de reeducació de menors infractors**CAPÍTOL I. Disposicions generals****Article 131. Contingut del sistema de reeducació de menors**

El sistema de reeducació de menors és el conjunt d'accions en matèria de prevenció i atenció de menors orientades a procurar el desplegament integral i la inserció social i familiar del "menor infractor", entenent per tal aquell sobre el qual s'ha adoptat una mesura judicial com a conseqüència d'haver comés un fet constitutiu d'infracció penal.

Article 132. Principis d'actuació

En matèria de protecció social i jurídica de menors infractors, hauran d'observar els professionals, organismes i institucions que intervinguen en l'execució de les mesures els principis següents:

- a) El superior interès del menor d'edat sobre qualsevol altre interès concurrent.
- b) El respecte al lliure desplegament de la personalitat del menor.
- c) La informació dels drets que els corresponen en cada moment i l'assistència necessària per poder exercir-los.
- d) L'aplicació de programes fonamentalment educatius que fomenten el sentit de la responsabilitat i el respecte pels drets i llibertats dels altres.
- e) El caràcter socialitzador i la prevalença de la funció social i psicopedagògica en l'execució i el contingut de les mesures.
- f) L'adequació de les actuacions a l'edat, la personalitat i les circumstàncies personals i socials dels menors.
- g) La prioritat de les actuacions en el mateix entorn familiar i social, sempre que no siga perjudicial per a l'interès del menor. Així mateix, en l'execució de les mesures s'utilitzaran preferentment els recursos normalitzats de l'àmbit comunitari.
- h) El foment de la col·laboració dels pares, tutors o representants legals durant l'execució de les mesures.
- i) El caràcter preferentment interdisciplinari en la presa de decisions que afecten o que puguin afectar la persona.
- j) La confidencialitat, la reserva oportuna i l'absència d'ingerències innecessàries en la vida privada dels menors o en la de les seues famílies, en les actuacions que es realitzen.
- k) La coordinació d'actuacions i la col·laboració amb els altres organismes de la mateixa o de diferent administració, que intervinguen amb menors i jòvens, especialment amb els que tinguen competències en matèria d'educació i sanitat.

CAPÍTOL II. De l'acció preventiva

Article 133. Prevenció i inserció

La Generalitat donarà prioritat a les actuacions preventives, incidint en els factors de risc que originen la marginació i la delinqüència, i promocionarà els serveis i programes que recolzen l'atenció del menor en situació de risc al seu entorn, per mitjà d'actuacions específiques d'oci, formació, promoció ocupacional, ocupació, convivència familiar i d'altres que contribuïsquen a la seua adequada socialització, que eviten que este entre en el sistema de reeducació de menors.

CAPÍTOL III. De l'assessorament i de la conciliació i reparació

Article 134. De l'assessorament

Els equips tècnics dependents funcionalment dels jutjats de Menors i Fiscalia de Menors prestaran assessorament a estos sobre la situació psicològica, educativa i social del menor, així com del seu entorn social, durant el procediment judicial.

Article 135. De la conciliació i reparació

Els equips tècnics dependents funcionalment dels jutjats de Menors i Fiscalia de Menors realitzaran les funcions de conciliació i reparació entre el menor i la víctima o perjudicat.

CAPÍTOL IV. De l'execució de les mesures judicials

Article 136. Marc de l'execució

1. L'execució material de les mesures imposades pels jutjats de Menors es durà a terme d'acord amb el que la corresponent resolució judicial dispose sobre el seu contingut, duració i objectius, atenent-hi, si és el cas, al programa d'execució individual de la mesura i al caràcter flexible del seu compliment dins de les limitacions legals vigents.

2. L'execució podrà veure's completada, en interès del menor, amb el desplegament d'actuacions d'intervenció en el medi familiar dirigides a assegurar la seua integració.

Article 137. Col·laboració en l'execució

La Generalitat podrà establir els convenis o acords de col·laboració necessaris amb altres entitats, bé siguen públiques, de l'administració de l'Estat, local o d'altres comunitats autònomes, o bé siguen privades i sense ànim de lucre, per a l'execució de les mesures de la seua competència, davall la seua directa supervisió, d'acord amb els principis de cooperació, col·laboració i eficàcia, i sense que això supose en cap cas la cessió de la titularitat o la responsabilitat derivada de la dita execució.

Article 138. Regles per a l'execució de les mesures i trasllat, si és el cas, del menor a un centre

Les mesures judicials s'executaran d'acord amb el que disposa la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, Reguladora de la Responsabilitat Penal dels Menors, el seu reglament d'execució i la resta de normativa que modifique o desplegue la dita legislació.

Article 139. Expedient personal

1. La Generalitat obrirà un expedient personal a cada menor de què tinga encomanada l'execució de la mencionada mesura. El dit expedient serà únic en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, encara que s'executen mesures successives.

2. Este expedient tindrà caràcter reservat i només hi tindran accés el Defensor del Poble, el Síndic de Greuges, els jutges de Menors competents, el ministeri fiscal i les persones que intervinguen en l'execució i que estiguen autoritzades per l'entitat pública d'acord amb les seues normes d'organització. El menor, el seu lletrat i, si és el cas, el seu representant legal, també tindran accés a l'expedient.

3. L'arreglada, cessió i tractament automatitzat de dades de caràcter personal de les persones a qui s'aplique la present Llei, només podrà realitzar-se en fitxers informàtics de titularitat pública dependents de les entitats públiques de protecció de menors, administracions i jutjats de Menors competents o del ministeri fiscal, i es regirà pel que disposa la normativa de protecció de dades de caràcter personal, i les seues normes de desplegament.

Article 140. Programa d'execució de la mesura

El programa individualitzat d'execució de la mesura aprovat pel jutge de Menors continuarà un projecte educatiu individualitzat d'acord amb les característiques personals de cada menor, amb una planificació d'activitats, objectius, seguiment i avaluació periòdica.

CAPÍTOL V. De les mesures de medi obert**Article 141. Mesures de medi obert**

1. Les mesures de medi obert, que són totes aquelles que no impliquen un ingrés en centre, seran executades pels equips, propis de l'ens autonòmic o d'entitats locals o privades sense ànim de lucre finançades per aquelles.

2. Estos equips actuaran d'acord amb el que ha determinat la resolució judicial i sobre la base del programa d'execució de la mesura imposada que haurà sigut prèviament elaborat pel mateix equip i aprovat pel jutjat de Menors.

3. En l'execució d'estes mesures s'utilitzaran tots els dispositius i recursos normalitzats, així com els servicis socials de base i especialitzats, i es procurarà que el compliment de la mesura es realitze en el medi familiar i social del menor infractor.

4. Les administracions públiques estaran obligades a col·laborar, posant a disposició del compliment del programa individualitzat d'execució, els servicis i recursos comunitaris disponibles en el seu àmbit territorial, procurant una atenció al menor separada de l'adult.

5. Per al compliment de les mesures que impliquen tractament ambulatori, els especialistes o facultatius de la xarxa de salut pública, elaboraran i assumiran el programa de tractament que determinen, donant-ne compte i col·laborant amb el professional designat per l'entitat pública competent en reforma de menors com a responsable de l'execució de la mesura.

CAPÍTOL VI. De les mesures privatives de llibertat**Article 142. Centres d'ingrés**

1. Les mesures privatives de llibertat, que són aquelles que impliquen un ingrés en centre, en règim d'internament obert, semiobert, tancat i terapèutic, així com en règim de cap de setmana, tant fermes com cautelars, seran executades en centres específics denominats centres de reeducació o socioeducatius de menors.

2. Els centres de reeducació de menors podran ser públics o privats, si bé es procurarà que siguen de titularitat de La Generalitat, sense perjuí que la seua gestió puga concertar-se amb altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre.

3. Per al compliment d'estes mesures podran també ser utilitzats centres de la mateixa naturalesa d'internament, ubicats en altres comunitats autònomes. A este efecte, es formalitzaran els corresponents acords de col·laboració.

4. Així mateix i quan el caràcter de la mesura d'internament siga terapèutic, derivat per una problemàtica específica de trastorn psíquic, malaltia, o toxicomania, este podrà ser practicat en els recursos especialitzats de les xarxes assistencials respectives de la Comunitat Valenciana.

Article 143. Custòdia dels menors detinguts

1. La custòdia dels menors detinguts correspondrà a les forces i cossos de seguretat de l'Estat competents, i es realitzarà en dependències adequades i separades de les que s'utilitzen per als majors d'edat, de conformitat amb la legislació vigent.

2. Esta custòdia es mantindrà fins que els funcionaris de policia acorden la posada en llibertat del menor o fins que resolga el ministeri fiscal sobre la seua llibertat, el desistiment o la incoació de l'expedient, amb posada a disposició del jutge, de conformitat amb allò que s'ha previst en Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, Reguladora de la Responsabilitat Penal de Menors i la seua normativa de desplegament.

Article 144. Condicions de funcionament dels centres

1. Tots els centres de reeducació de menors hauran de disposar d'un projecte global, que regule la identitat del centre, el projecte tècnic d'actuació i les normes de funcionament i convivència.

2. Els menors internats podran ser corregits disciplinàriament en els termes establits en la legislació reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i el seu desplegament reglamentari.

CAPÍTOL VII. De les actuacions posteriors a l'execució de les mesures

Article 145. Actuacions posteriors a l'execució de les mesures

1. Finalitzada l'execució d'una mesura, si el menor infractor necessita ajuda per a culminar la seua integració, s'oferiran les actuacions d'orientació o suport que prolonguen les accions facilitadores de la seua reinserció i ajust social, encomanant la seua execució als servicis especialitzats.

2. La Generalitat afavorirà el desplegament de programes de suport, tutela i inserció socio-laboral de menors que hagen estat sotmesos a mesura judicial.

TÍTOL V. De la distribució de competències, de la col·laboració i del foment de la iniciativa social i la participació

CAPÍTOL I. De la distribució de competències en matèria de menors en la Comunitat Valenciana

Article 146. Competències de La Generalitat

1. De conformitat amb l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, els diferents departaments de La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències respectives, exerciran les funcions generals de promoció i defensa dels drets de la infància i l'adolescència, les de planificació i execució de les actuacions previstes en la present Llei i aquelles que s'establisquen en les seues normatives específiques.

2. Estes competències seran exercides pels òrgans centrals i territorials de La Generalitat que tinguen assignades estes en les diferents matèries de prevenció i atenció a la infància i adolescència.

3. Com a expressió del principi de desconcentració, les competències ordenades en este Article seran exercides, amb caràcter general, en cada àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, pels servicis territorials dels òrgans competents de La Generalitat que les tinga assignades.

Article 147. Competències de les entitats locals

1. Les entitats locals seran competents per a exercir les funcions següents:

a) El desplegament de les actuacions dirigides a la formació dels menors en el coneixement i l'exercici dels drets que li reconeix i garanteix l'ordenament jurídic i esta Llei en particular, així com de les accions per a la seua promoció i defensa.

b) La prevenció de situacions de desprotecció social i desarrelament familiar.

c) La informació, orientació i assessorament als menors i a les famílies.

d) La detecció, apreciació i declaració de les situacions de risc, així com la intervenció i aplicació de les mesures oportunes de suport familiar en estes situacions, i en situacions de vulnerabilitat i conflictitat familiar.

e) La detecció i diagnòstic de situacions de desemparament, comunicació i proposta amb informe de mesures de protecció, a l'òrgan autonòmic.

f) El seguiment, treball i intervenció amb menors amb mesures de protecció, una vegada adoptades per l'òrgan autonòmic, i el treball amb les famílies de menors amb mesura de protecció, tant si el menor segueix o no residint en el municipi.

g) La participació en els programes d'acolliment familiar i adopció de menors, en les fases de foment i captació de famílies, així com en la intervenció i seguiment d'acolliments i adopcions, especialment en els acolliments familiars simples i permanents en família extensa.

h) La participació en l'establiment i l'execució del règim d'ajudes d'acolliment familiar de menors en famílies extenses.

i) La creació i gestió dels programes d'intervenció familiar i servicis especialitzats d'atenció a la família i infància, de gabinets i departaments escolars d'intervenció psicopedagògica i d'unitats de prevenció comunitària.

j) El disseny, implantació i intervenció en programes d'inserció social.

k) L'execució material de les mesures judicials imposades als menors infractors, en les condicions que es determinen en un instrument jurídic a este efecte.

l) La col·laboració en l'execució de les mesures judicials imposades als menors infractors, afavorint la utilització dels recursos comunitaris, amb les entitats públiques o privades que formalitzen un instrument jurídic amb l'ens autonòmic.

m) Altres intervencions en matèria de protecció social i d'inserció de menors, que els siguen atribuïdes per esta o per altres normes.

2. Les entitats locals també podran assumir la guarda voluntària dels menors residents en el seu municipi, sempre que, amb caràcter previ, delegue esta competència La Generalitat a petició de la mateixa entitat local.

Article 148. Exercici de les competències de les entitats locals en matèria de protecció de menors

1. Les competències de les entitats locals seran exercides a través dels equips municipals de serveis socials generals i pels serveis especialitzats d'atenció a la família i infància d'àmbit municipal o supramunicipal.

2. L'atenció immediata, diagnòstic, presa de decisions i intervenció que es desplegue, d'acord amb el pla d'intervenció familiar que s'elabore, implicarà la utilització dels recursos de suport familiar disponibles en el seu àmbit i caldrà coordinar-se amb les xarxes d'educació i sanitat.

3. S'impulsarà la creació de serveis especialitzats d'atenció a la família i infància.

CAPÍTOL II. De la col·laboració

Article 149. Principi de coresponsabilitat

Els pares o representants legals, en primer terme, i, simultàniament o subsidiàriament, segons els casos, tots els poders públics, administracions, institucions, entitats i ciutadans, han de contribuir al millor compliment de la present Llei per mitjà de l'exercici, en els seus respectius àmbits de competència, de les accions i obligacions que l'ordenament jurídic els assigna, i a través d'activitats de cooperació i col·laboració.

Article 150. Col·laboració en la gestió de les actuacions de la Llei

1. La Generalitat i les entitats locals podran establir instruments jurídics de col·laboració amb altres administracions, així com amb altres institucions col·laboradores, per a la gestió i el compliment de les actuacions que preveu la present Llei.

2. Les actuacions d'estes entitats, institucions i cooperatives es realitzaran davall la directa supervisió dels òrgans competents, i d'acord amb els principis de cooperació, col·laboració i eficàcia, sense que això supose cessió de la titularitat i responsabilitat de la competència, i sense perjudici directe, si és el cas, d'aquelles facultats que la legislació vigent atribueix a les entitats públiques competents.

Article 151. Col·laboració interadministrativa

1. Les distintes administracions públiques amb competència en les matèries que regula esta Llei establiran les vies necessàries per a una acció coordinada i conjunta de les activitats i programes que esta regula i aquelles que en el seu desplegament s'ordenen.

2. En compliment de les actuacions de prevenció, atenció, protecció i inserció de menors, totes les administracions estan obligades a:

a) Col·laborar i treballar en la detecció i notificació de les situacions de risc i de desemparament de menors, en la seua investigació i en la intervenció en el recurs o mesura jurídica acordada per l'ens local o autonòmic competent en matèria de protecció de menors.

Esta col·laboració es requerirà, especialment al personal dels departaments de sanitat, educació i d'acció social, locals i autonòmics.

A estos efectes, es constituïran, a nivell local o comarcal, comissions o grups de treball, que es desplegaran reglamentàriament. En estos participaran personal dels referits departaments, procurant que siguen les unitats de treball social de centres de salut i hospitals, i els serveis psicopedagògics o gabinets municipals escolars, els que assumisquen, en els seus respectius àmbits competencials, la participació en les mencionades comissions, junt amb els equips municipals de serveis socials que les presidiran.

Si és el cas també podran constituir-se comissions o grups de treball d'àmbit comarcal o provincial amb participació dels serveis de protecció de menors de La Generalitat.

Es procurarà, així mateix, l'existència de protocols de coordinació entre estos àmbits.

b) Cooperar amb els recursos disponibles en les actuacions de prevenció i de detecció i intervenció en les situacions de risc i desemparament, i en l'execució de les mesures judicials de menors infractors.

c) Oferir la informació i les dades requerides que afecten els menors en situació de guarda o tutela per La Generalitat, sempre que calga per a l'exercici de les competències respectives.

d) Facilitar l'exercici de les competències pròpies de les altres administracions, cooperar i prestar-li l'auxili que necessiten per a este exercici, així com per a l'execució de les seues resolucions.

Article 152. Col·laboració i coordinació amb les entitats locals

1. La Generalitat prestarà a les entitats locals la necessària cooperació tècnica i financera per al compliment efectiu de les funcions que li competixen.

2. L'administració de La Generalitat exercirà funcions de coordinació sobre la gestió de les entitats locals que realitzen actuacions en matèria d'atenció, protecció, adopció i inserció de menors, i en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutjats de Menors.

Article 153. Col·laboració amb els òrgans judicials

Les administracions públiques col·laboraran amb els òrgans jurisdiccionals per garantir la millor eficàcia en l'observança i el compliment de la present Llei i de les normes que garantixen la protecció i defensa dels drets dels menors.

Article 154. Col·laboració amb el ministeri fiscal

1. La Generalitat col·laborarà amb el ministeri fiscal, com a garant de la protecció i defensa dels drets i llibertats dels menors.

2. A este efecte, a fi de facilitar al ministeri fiscal la superior vigilància de la tutela, acolliment o guarda dels menors, els òrgans competents de La Generalitat en matèria de protecció de menors, i en matèria d'execució de les mesures judicials imposades pels jutjats de Menors, hauran de comunicar-li de forma immediata els nous ingressos de menors en centres, remetre-li còpia de totes les resolucions administratives i dels escrits de formalització relatius a la constitució, variació i cessació de tuteles, guardes i acolliments, donar-li compte de qualsevol novetat d'interés en les circumstàncies del menor, facilitar-li l'accés als centres i a qualsevol de les seues dependències, i la consulta dels arxius i atendre els requeriments i escrits relatius a l'exercici de les seues funcions.

Article 155. Col·laboració amb les forces i cossos de seguretat

1. La unitat del Cos Nacional de Policia adscrita a la Comunitat Valenciana, prestarà la cooperació i assistència necessària en l'acció protectora dels menors i de forma especial en l'execució de les mesures administratives acordades, així com realitzar la vigilància de centres d'internament de menors i en l'acompanyament i trasllat de menors i joves amb mesures judicials.

2. Les altres forces i cossos de seguretat de l'administració de l'Estat i de l'administració local quedaran obligades a col·laborar en l'exercici d'estes funcions, sense perjudi d'assumir directament les funcions que li siguen pròpies.

Article 156. Deure de comunicació

1. Tota persona o entitat, i especialment la que per la seua professió o funció detecte una situació de risc o possible desemparament d'un menor, té obligació d'informar-ne als òrgans competents de la Comunitat Valenciana en matèria de protecció de menors, o a l'autoritat més pròxima, sense perjudi de prestar-li l'auxili immediat que necessite.

2. Els principis de reserva i confidencialitat presidiran l'actuació de les administracions en relació amb els actes de comunicació, notificació i denúncia.

CAPÍTOL III. De la iniciativa social i la participació

Article 157. Foment de la iniciativa social

La Generalitat fomentarà les iniciatives privades destinades a la promoció dels drets del menor, a la realització d'actuacions preventives d'atenció i inserció de menors, i de voluntariat en l'àmbit d'esta Llei.

Article 158. Institucions col·laboradores en matèria de protecció de menors

1. A l'efecte de les competències assignades en matèria d'atenció, protecció, adopció i inserció de menors, i en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutjats de Menors, són institucions col·laboradores les associacions, fundacions, entitats i cooperatives que realitzen les activitats següents:

a) Activitats de suport, que aniran encaminades a previndre i evitar possibles situacions de desprotecció social en el menor i en el seu entorn sociofamiliar, a prestar l'atenció i intervenció

social, educativa, psicopedagògica o jurídica que el menor pugua requerir, i a afavorir la integració i autonomia personal, social i laboral de menors.

b) Activitats de guarda, que consistiran en l'exercici de les funcions inherents a la guarda dels menors acollits i internats en centres.

c) Activitats de mediació, que consistiran en la realització d'aquelles accions d'intervenció i seguiment en acolliments familiars, programes d'intervenció familiar i programes d'execució de mesures judicials.

2. Les institucions col·laboradores privades, en l'exercici de les funcions directes de guarda de menors i en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutjats de Menors, hauran d'estar exemptes d'ànim de lucre i inscrites en els registres corresponents dels òrgans de La Generalitat.

Article 159. Deure de secret

Les persones que presten els seus servicis en institucions col·laboradores estaran obligades a guardar secret de la informació obtinguda sobre les circumstàncies familiars i personals dels menors atesos i de les seues famílies.

TÍTOL VI. Del Pla i de l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana

Article 160. Planificació i seguiment de la Llei

La planificació i programació, l'execució i el seguiment de les actuacions que preveu esta Llei hauran de quedar reflectits en el marc del Pla Integral de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana vigent i en aquells que, en els seus respectius àmbits competencials, desplegarà La Generalitat.

Article 161. Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana

1. Es crea l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana, com a òrgan col·legiat, adscrit a l'òrgan de La Generalitat amb competències en matèria de família i infància.

2. Són funcions de l'Observatori:

a) L'estudi i la detecció de les necessitats i demandes socials de la família i infància a la Comunitat Valenciana.

b) La promoció d'iniciatives que milloren els nivells de prevenció, atenció i protecció de les famílies i de la infància en la Comunitat Valenciana.

c) El seguiment dels plans integrals de la Família i Infància, de les lleis que en esta matèria estiguen vigents i de les actuacions, procediments i recursos existents per a la seua promoció.

d) I totes aquelles altres funcions que per mitjà de desplegament reglamentari li siguen atribuïdes.

3. La seua composició, funcions i règim de funcionament es desplegaran per mitjà d'un reglament.

TÍTOL VII. Del comissionat del menor de la Comunitat Valenciana

Article 162. Creació del Comissionat del Menor-Pare d'Òrfens

1. Es crea la figura del Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana, que rebrà la denominació de "Comissionat del Menor-Pare d'Òrfens".

2. Al Comissionat del Menor li escaurà la promoció i defensa dels drets i interessos dels menors en la Comunitat Valenciana, d'acord amb les competències previstes en la present Llei, i dins del respecte a la legislació de menors i als tractats i convenis internacionals.

Article 163. Funcions del Comissionat del Menor

1. Escauen al Comissionat del Menor les funcions següents:

a) Rebre i tramitar, d'acord amb la present Llei, les denúncies i queixes que sobre situacions d'amenaça o vulneració dels drets dels menors presente qualsevol persona major o menor d'edat davant d'eixa institució.

b) Propiciar el coneixement, la divulgació i l'exercici dels drets del menor.

c) Col·laborar activament amb les iniciatives de prevenció i protecció de la infància i l'adolescència provinents de les administracions públiques i de les institucions públiques i privades de la Comunitat Valenciana.

d) Supervisar les polítiques i actuacions de prevenció i inserció de menors de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, en els seus respectius àmbits de competència, i de totes les entitats privades que presten servicis d'atenció a menors en la Comunitat Valenciana, per verificar el respecte als seus drets i orientar les seues actuacions en el seu benefici i defensa.

e) Proposar reformes de procediments, reglaments o lleis a fi de fer més eficaç la defensa dels drets del menor, i procurar la millora dels servicis destinats a la seua atenció en la Comunitat Valenciana.

f) Fomentar la cooperació entre les distintes conselleries, municipis i la resta d'organitzacions i agents socials implicats en la política de protecció integral del menor, prestant especial atenció al principi d'equilibri i cohesió territorial en la Comunitat Valenciana.

g) Supervisar i fomentar l'ajuda i cooperació internacional de La Generalitat amb tercers països en l'àmbit de la protecció de menors en situació de risc i abandó.

h) Elaborar un informe anual sobre les seues actuacions i sobre la situació de la protecció del menor en la Comunitat Valenciana.

i) Les que expressament tinga reconegudes en esta o en altres lleis.

2. En cap cas, el Comissionat del Menor no podrà intervindre en el procediment per a la solució de casos individuals la solució dels quals estiga encomanada a òrgans jurisdiccionals o al Ministeri Fiscal, ni en procediments que requerisquen mesures de protecció regulades en la legislació civil i la competència dels quals estiga atribuïda a les administracions públiques.

Article 164. Línies d'actuació

El marc competencial del Comissionat del Menor es realitzarà en atenció a les següents línies d'actuació:

a) Promoció de valors i cultura de convivència dels menors en la diversitat, orientant l'exercici de les seues competències cap a la promoció dels valors i principis que articulen l'estat social i democràtic de dret, especialment respecte de valors de llibertat, igualtat, justícia, tolerància i solidaritat.

b) Defensa de la multiculturalitat i integració de menors, potenciant, des del respecte a la diversitat cultural, la comunicació i cooperació intercultural com a factor de convivència i de progrés i combatent tota forma d'exclusió o discriminació social, cultural, religiosa o ideològica que poguera afectar l'exercici dels drets i llibertats fonamentals dels menors, a la igualtat d'oportunitats o a la seua integració social.

c) Foment de la participació i proximitat social dels menors, orientat el seu àmbit relacional a la consecució del major grau possible de participació social del menor a la Comunitat Valenciana i participant en aquells espais o fòrums cívics destinats a afavorir la participació i cooperació ciutadana en els valors i fins de la pau i del benestar social dels menors.

d) Actuació coordinada amb institucions públiques i privades en defensa i protecció dels drets dels menors.

Article 165. Requisits

1. Es podrà elegir com a comissionat del Menor tota persona de nacionalitat espanyola, major d'edat, que es trobe en el ple gaudi dels seus drets civils i polítics i que reunisca la formació i experiència professional necessària per a l'exercici de les funcions que li corresponen.

2. La persona que siga nomenada comissionat del Menor haurà de residir obligatòriament en la Comunitat Valenciana.

Article 166. Nomenament

1. El comissionat del Menor serà elegit pel Consell, de la forma que reglamentàriament s'establisca.

2. La duració del nomenament per a exercir el càrrec de comissionat del Menor serà de quatre anys i podrà ser reelegit una sola vegada.

3. El nomenament del comissionat del Menor es publicarà en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana.

Article 167. Cessament en el càrrec

El càrrec de comissionat del Menor cessarà per alguna de les causes següents:

1. Per renúncia.

2. Per expiració del termini de quatre anys des del seu nomenament.

3. Per mort, declaració de defunció o incapacitat sobrevinguda.

4. Per haver sigut condemnat, per mitjà de sentència ferma, per delictes dolós.
5. Per deixar de reunir els requisits previstos per a ser nomenat.

Article 168. Independència institucional

El comissionat del Menor no estarà subjecte a cap mandat imperatiu. No rebrà instruccions de cap autoritat. Exercirà les seues funcions amb plena autonomia i transparència, segons el seu lleial saber i entendre.

Article 169. Funcionament de l'Oficina del Comissionat del Menor

El comissionat del Menor disposarà d'un òrgan administratiu, que rebrà el nom d'Oficina del Comissionat del Menor, i que sustentarà i recolzarà totes la seua actuacions, especialment en els aspectes tècnics, jurídics i socials.

Article 170. Desplegament reglamentari

El règim de funcionament de l'Oficina, i de la resta de particularitats entorn de la figura del Comissionat del Menor, es desplegarà reglamentàriament.

TÍTOL VIII. Del règim sancionador

CAPÍTOL I. De les infraccions administratives

Article 171. Subjectes responsables

Són responsables les persones físiques o jurídiques que comenten les accions o omissions constitutives d'infraccions tipificades en esta Llei.

Article 172. Infraccions administratives

1. Constituïxen infraccions administratives en matèria d'atenció i protecció a la infància i adolescència, les accions o omissions tipificades en la present Llei, sense perjuí de la responsabilitat civil, penal o d'un altre orde jurisdiccional en què puguen concórrer.

2. Les infraccions administratives tipificades en esta Llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 173. Infraccions lleus

Constituïxen infraccions lleus qualsevol de les tipificades com a infraccions greus o molt greus en la present Llei, quan d'això no es deriven perjuís per als menors.

Article 174. Infraccions greus

Constituïxen infraccions greus:

- a) No informar a les autoritats competents de la possible situació de desemparament en què poguera trobar-se un menor.
- b) Incomplir les resolucions administratives que es dicten en matèria de protecció de menors.
- c) No prestar la col·laboració deguda o impedir l'execució de les resolucions administratives que es dicten en matèria de protecció de menors.
- d) Intervindre en funcions de guarda i mediació i adopció de menors sense l'oportuna inscripció de l'entitat, autorització del centre o servici o habilitació administrativa, dictada per l'òrgan competent.
- e) No prestar als menors amb mesures de protecció o susceptibles d'estes, l'atenció que corresponga a les seues necessitats, i excedir-se en les mesures correctores o limitar els seus drets més enllà del que establixen les normes de convivència i funcionament dels centres i en l'exercici de les funcions parentals respecte a menors en acolliment familiar.
- f) Excedir-se en les mesures correctores a menors i jòvens sotmesos a mesures judicials, o en la limitació dels seus drets, més enllà del que establixen les normes de convivència i funcionament dels centres.
- g) Incomplir el deure de confidencialitat respecte a les dades personals dels menors i les seues famílies, així com vulnerar el caràcter reservat de les actuacions en matèria d'institucions de protecció de menors.
- h) Difondre a través dels mitjans de comunicació, la imatge, identitat o dades de menors quan supose una intromissió il·legítima en el seu honor, imatge i intimitat.

- i) No gestionar els pares, representants legals o guardadors plaça escolar per al menor en edat d'escolarització obligatòria, així com no procurar o impedir reiteradament la seua assistència al centre escolar sense causa justificada.
- j) Destinar els fons públics rebuts en virtut de contracte, conveni, subvenció o qualsevol acord de col·laboració a finalitat diferent d'aquella per a la qual es va atorgar.
- k) Permetre l'exercici d'aquelles activitats prohibides per als menors en la present Llei.
- l) Realitzar o permetre la venda, dispensació o subministrament d'aquells productes o substàncies l'acció del quals està prohibida que es realitze a menors.
- m) Realitzar o permetre la venda, exposició i oferiment de publicacions a menors i la venda, lloguer, projecció i difusió de vídeos, videojocs, materials audiovisuals i un altre tipus de materials a menors, de contingut prohibit en esta Llei.
- n) Permetre l'entrada de menors en locals i establiments on estiga prohibida la seua admisió, entrada i permanència.
- o) No observar les regles contingudes en esta Llei en matèria de programació infantil i en matèria de publicitat dirigida a menors.
- p) Utilitzar menors o permetre la seua participació en activitats o espectacles prohibits, així com en publicitat d'activitats o productes prohibits als menors d'edat.
- q) No facilitar els adoptants a l'entitat pública de protecció de menors espanyola o a l'entitat col·laboradora per ella autoritzada la informació, la documentació i les entrevistes necessàries per a l'emissió dels informes de seguiment postadoptiu exigits per l'autoritat competent del país d'origen del menor adoptat, o incomplir altres obligacions, econòmiques o materials, necessàries perquè estos informes puguen ser rebuts per la dita autoritat estrangera dins del termini i en la forma requerits.
- r) No realitzar en el temps previst els tràmits postadoptius a què estiguen obligats els adoptants per la legislació del país d'origen dels seus fills adoptius.⁶

Article 175. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- a) Incórrer en les infraccions tipificades com a greus, si d'estes es desprén dany d'impossible o difícil reparació als drets dels menors.
- b) Intervindre, per mitjà de preu o engany, en funcions de mediació per a l'acolliment i adopció de menors, sense l'oportuna inscripció, autorització o habilitació per a això, de l'òrgan competent.

Article 176. Reincidència

Es produïx reincidència quan el responsable de la infracció haja sigut sancionat mitjançant una resolució administrativa ferma per la comissió d'una altra infracció de la mateixa naturalesa en el termini d'un any, comptador des de la notificació d'aquella.

CAPÍTOL II. De les sancions administratives

Article 177. Sancions administratives

Les infraccions administratives tipificades en esta Llei seran sancionades de la forma següent:

- a) Les infraccions lleus, amb amonestació per escrit o multa de 300 euros a 6.000 euros.
- b) Les infraccions greus, amb multa de 6.000,01 euros a 60.000 euros.
- c) Les infraccions molt greus, amb multa de 60.000, 01 a 600.000 euros.

Article 178. Graduació de les sancions administratives

La graduació de les sancions establides en este Article, atendran als criteris següents:

- a) La gravetat del risc o perjudici causat, atenent a les condicions de maduresa, edat i vulnerabilitat del menor o menors afectats.
- b) El grau de culpabilitat o intencionalitat de l'infractor.
- c) La repetició de la conducta i la reincidència.
- d) El benefici obtingut per l'infractor.
- e) El tipus i interès social de l'establiment afectat.

⁶ Apartats q) i r) afegits per l'article 98 de la **Llei 9/2011, de 26 de desembre**, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat Valenciana (Diari Oficial núm. 6680 , de 28.12.2011) Ref. Base de dades 012938/2011.

- f) L'incompliment d'advertències o requeriments previs realitzats per l'administració.
- g) La reparació espontània dels danys causats, el compliment voluntari de la legalitat o l'esmena de les deficiències per l'infractor, a iniciativa pròpia, abans de la resolució de l'expedient sancionador.

CAPÍTOL III. Del procediment sancionador

Article 179. Òrgans competents

La competència per a incoar, instruir i resoldre els expedients sancionadors per infraccions previstes en esta Llei escau a la conselleria que tinga atribuïda la competència en la matèria que haja sigut objecte de la infracció.

Article 180. Procediment aplicable

1. Les infraccions administratives previstes en la present Llei seran objecte de les corresponents sancions administratives, amb instrucció prèvia de l'oportú expedient administratiu que se substanciarà pel procediment sancionador que regix amb caràcter general en l'administració de La Generalitat.

2. No s'imposarà sanció quan els mateixos fets hagen sigut sancionats prèviament, penalment o administrativament, sempre que hi haja una total identitat de subjectes, fets i fonaments.

3. La instrucció de causa penal davant dels tribunals de justícia suspendrà la tramitació de l'expedient administratiu sancionador que haguera sigut incoat pels mateixos fets i, si és el cas, l'eficàcia dels actes administratius d'imposició de sanció.

Article 181. Mesures cautelars

L'òrgan competent per a resoldre podrà adoptar en qualsevol moment, mitjançant un acord motivat, les mesures de caràcter provisional tendents a assegurar l'eficàcia de la resolució que poguera recaure i a evitar el manteniment dels efectes de la infracció.

Article 182. Prescripció

1. Les infraccions tipificades en esta Llei prescriuran:

- a) Les lleus, a l'any.
- b) Les greus, als tres anys.
- c) Les molt greus, als cinc anys

El termini començarà a comptar del dia en què s'haguera comés la infracció, entenent per tal en els supòsits d'activitat continuada o plural el dia de la finalització d'esta o aquell en què es va realitzar l'últim acte.

2. Les sancions imposades per infraccions tipificades en esta Llei prescriuran:

- a) Les lleus, a l'any.
- b) Les greus, als tres anys.
- c) Les molt greus, als cinc anys

El termini començarà a comptar des de l'endemà d'aquell en què adquirisca ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció.

Article 183. Caducitat

Es declararà la caducitat si, transcorregut un any des de la iniciació de l'expedient, no haguera recaigut una resolució, llevat que la dita demora siga deguda a causes imputables als interessats o a la concurrència d'un procediment sancionador o d'un procediment en la jurisdicció penal pels mateixos fets.

Article 184. Publicitat de les sancions

L'òrgan competent per a resoldre podrà acordar la publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana de les resolucions fermes d'imposició de sancions per la comissió de les infraccions previstes en la present Llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Prioritat pressupostària

L'administració de La Generalitat tindrà entre les seues prioritats pressupostàries el suport a les actuacions previstes en la present Llei, garantint que l'increment anual en les partides cor-

responents a estes actuacions siga, com a mínim, igual o superior al percentatge mitjà d'augment per a l'exercici, en el corresponent pressupost.

Segona. Centres d'Atenció Primerenca

1. Es modifica el títol de l'Article 31 de la Llei 5/1997, de 25 de juny, de La Generalitat, per la qual es regula el Sistema de Servicis Socials en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana, que passarà a denominar-se: Dels Centres d'Atenció Primerenca.

2. Es modifica l'apartat 2 de l'Article 31 de la Llei 5/1997, de 25 de juny, de La Generalitat, per la qual es regula el Sistema de Servicis Socials en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els seus beneficiaris són xiquets i xiquetes entre 0 i 6 anys amb discapacitat o risc de patir-la, sent prioritària l'atenció entre 0 i 4 anys.

Podrà prosseguir-se el tractament assistencial en estos centres fins a l'edat màxima de 6 anys, sempre que es considere necessari per a garantir una millor evolució i integració en el recurs educatiu més adequat, sense forçar el curs lògic del programa d'intervenció primerenca».

3. Es modifica l'apartat 2.a) de l'Article 37 de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, de La Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat, que queda redactat de la manera següent:

«a) Centres d'Atenció Primerenca: són recursos destinats al tractament assistencial i/o preventiu de xiquets amb problemes de desplegament o risc de patir-los per causes d'origen prenatal, perinatal o postnatal, amb edats compreses entre els 0 a 6 anys.

L'assistència global que brinden estos centres es troba encaminada a potenciar i desplegar al màxim les seues possibilitats físiques, psíquiques i sensorials, per mitjà de programes sistemàtics i seqüenciats que comprenen totes les àrees del desenrotllament infantil. La seua actuació es coordinarà amb les unitats educatives».

Tercera. Actualització de les quanties de les multes i afectació d'ingressos per multes

1. Les quanties de les multes per les infraccions administratives tipificades en esta Llei seran revisades per decret del Consell, d'acord amb les variacions que experimenten els indicadors econòmics.

2 Els ingressos derivats de les sancions establides en la present Llei estaran destinats als programes de gastos que compreguen actuacions en matèria d'atenció i protecció de menors.

Quarta. Dia de la Infància en la Comunitat Valenciana

La Generalitat i les entitats locals, en els seus respectius àmbits, promouran la celebració anual del Dia de la Infància de la Comunitat Valenciana, fent coincidir la seua data amb la triada per l'Assemblea General de Nacions Unides.

Quinta. Constitució d'institucions i òrgans

El nomenament del Comissionat del Menor i la constitució de l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana haurà de realitzar-se en un termini màxim d'un any comptador des de l'entrada en vigor de la present Llei.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Clàusula derogatòria

1. Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que contradiguen el que disposa la present Llei, i de forma especial:

a) La Llei 7/1994, de 5 de desembre, de La Generalitat, de la Infància.

b) El Decret 99/1998, de 14 de juliol, del Consell, de creació de l'Observatori Permanent de la Família de la Comunitat Valenciana, i el Decret 194/2002, de 26 de novembre, del Consell, pel qual es modifica el Decret 99/1998, de 14 de juliol, del Consell, que seguiran en vigor fins a la publicació del reglament que ordene l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana.

c) L'Article 19 de la Llei 5/1997, de 25 de juny, de La Generalitat, per la qual es regula el Sistema de Servicis Socials en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana.

d) El Decret 181/2000, de 5 de desembre, del Consell, pel qual es regula la Comissió Interdepartamental de la Família en la Comunitat Valenciana.

e) El Decret 74/2005, de 8 d'abril, del Consell, pel qual es crea l'Observatori de la Comunitat Valenciana d'Inserció Sociolaboral de Menors i Jòvens dels Sistemes de Protecció i de Reedu-

cació de Menors, que seguirà en vigor fins a la publicació del reglament que ordene l'Observatori Permanent de la Família i la Infància de la Comunitat Valenciana.

2. El Decret 93/2001, de 22 de maig, del Consell, pel qual es va aprovar el Reglament de Mesures de Protecció Jurídica del Menor a la Comunitat Valenciana, s'entendrà vigent en tot allò que no s'opose al que preveu la present Llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Entrada en vigor

La present Llei entrarà en vigor als tres mesos de la seua publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana.

Segona. Autorització de desplegament

S'autoritza el Consell i les conselleries competents per raó de la matèria per a dictar qualssevol altres disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació d'esta Llei.

Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir esta llei.

València, 3 de juliol de 2008

El President de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició afecta:

Deroga:

- **LLEI 7/1994**, de 5 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de la Infància.
- **DECRET 99/1998**, de 14 de juliol de 1998, del Govern Valencià, de creació de l'Observatori Permanent de la Família de la Comunitat Valenciana. [1998/X6524]
- **DECRET 181/2000**, de 5 de desembre, del Govern Valencià, pel qual es regula la Comissió Interdepartamental de la Família a la Comunitat Valenciana. [2000/10174]
- **DECRET 194/2002**, de 26 de novembre, del Govern Valencià, pel qual es modifica el Decret 99/1998, de 14 de juliol, del Govern Valencià, de Creació de l'Observatori Permanent de la Família de la Comunitat Valenciana. [2002/13235]

Modifica:

- **LLEI 5/1997**, de 25 de juny, de la Generalitat Valenciana, per la qual es regula el Sistema de Serveis Socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
- **LLEI 11/2003**, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat. [2003/4345]

Aquesta disposició està afectada per:

Afectada per:

- **DECRET 65/2011**, de 27 de maig, del Consell, pel qual es regula el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat. [2011/6197]

Desenvolupada o complementada per:

- **DECRET 140/2008**, de 26 de setembre, del Consell, pel qual es crea i es regula la Comissió Interdepartamental de Suport a la Maternitat. [2008/11564]
- **DECRET 23/2010**, de 22 de gener, del Consell, pel qual es desplega l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana. [2010/735]
- **ORDE 1/2010**, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el Full de Notificació de la possible situació de desprotecció del menor detectada des de l'àmbit educatiu a la Comunitat Valenciana i s'establix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància. [2010/5952]
- **DECRET 62/2012**, de 13 d'abril, del Consell, pel qual es regulen els òrgans territorials de coordinació en l'àmbit de la protecció de menors de la Comunitat Valenciana. [2012/3694]
- **DECRET 46/2016**, de 22 d'abril, del Consell, pel qual es regula el procediment i les condicions per al reconeixement i la concessió de la prestació econòmica per a despeses de manteniment dels menors acollits. [2016/2873]

Modificada per:

- **LLEI 9/2011**, de 26 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat [2011/13102]
- **LLEI 10/2012**, de 21 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat. [2012/11839]

- **LLEI 5/2013, de 23 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat [2013/12400]**
- **LLEI 10/2015, de 29 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat. [2015/10410]**
- **LLEI 13/2016, de 29 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat. [2016/10576]**